БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 287 (19.958). • 1987 йил 15 декабрь, сешанба • Баҳоси 3 тийин.

БУГУНГИ СОНДА:

◆ 1-бет: Қайта қуришга партиявий раҳбарликни кучайтирайлик.

◆ 2-бет: Муҳим социал вазифа.

◆ 3-бет: Ягона йўл — интенсивлаштириш.

◆ 4-бет: Тажрибани ўрганинг, ундан амалий фойдаланинг!

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ЕТТИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг еттинчи сессияси 1987 йил 16 декабрь куни эрталаб соат 10 да Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида очилади.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари 15 декабрь куни соат 10 дан 19 га қадар Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг биносида ва 16 декабрь куни эрталаб соат 8 дан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида рўйхатга олинади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ОҚСОҚОЛЛАР КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Оқсоқоллар кенгашининг мажлиси Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида 16 декабрь эрталаб соат 9 дан 30 минут ўтганда бўлади.

• Қайта қуриш чорраҳаларида

Партия XXVII съезди, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумларида экономикага раҳбарликни ислоҳ қилиш соҳасида янги, муҳим вазифалар белгилаб берилди. Республикамиз саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари партия кўрсатмаларини амалга ошириш учун қатъий кураш олиб бормоқдалар.

САБАБ ВА ИМКОН

Мулоҳазалар, таклифлар, ишлар

ЯХЛИТЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ КЕРАК

Кейинги вақтларда заводимиз тез-тез танқид қилинадиган бўлиб қолди. Аслида мамлакат қишлоқ хўжалик машинасозлигининг байроқдорларидан бири, республикамиз индустриясининг фахри бўлиб келаётган заводимиз коллективи шанига айтилаётган жиддий гаплар ҳар биримизни ташвишга соляпти.

Тўғри, энг кучли, замон талабларига жавоб берадиган мукаммал тракторлар ишлаб чиқариш учун ўтган беш йилликда қаттиқ иш олиб борилди. Тракторсозлар ўз маҳсулотларининг сифатни жаҳондаги энг яхши намуналар даражасида бўлиши йўлида астойдил курашмоқдалар. Шу мақсадда асосий цехлар, участкалар реконструкция қилинди, бу иш узлуксиз давом этмоқда. Кўп участка ва бригадаларда дастгоҳларни робот-манипуляторлар бошқармоқда. Шу туфайли меҳнат характери бирмунча ўзгарди, ёшларнинг машинасозлик касбига бўлган қизиқиши ортмоқда. Ишчилар янги касбни эгалламоқдалар. Хуллас, сўнгги икки-уч йилги яхши ўзгаришлар ишчи психологиясида ижобий ўзгаришлар содир этди.

Шуни ҳам айтиш керакки, ишлаб чиқаришни бошқариш бирмунча мураккаб бўлган корхонамизда меҳнатни ташкил этишда катта қийинчиликлар, муаммолар, номутаносибликлар бор. Бу ҳол кўпроқ цехлардан цехларга ўтаётган, четдан келтирилаётган хом ашё сифатининг пастлигида, таъминотдаги қатор узилишларда сезилмоқда. Серунум, қулай робот ва манипуляторлар, афсуски, эски станокларга ўрнатилган. Бунинг устига мураккаб электрон ускуналарни бошқарадиган мутахассислар етишмаслиги, ишчилар малакаси янги шароитда ишлашга ҳамиша ҳам мос келмаётгани катта қийинчиликларни келтириб чиқармоқда.

Кези келганда алоҳида тилга олиб ўтишни истайман. Бригадамизда у ёки бу масалада баъзан қаерга ва кимга мурожаат қилишни билмай қоламиз. Чунки заводимиз ва цехларда бошқарув идоралари, ходим ва мутахассислар ниҳоятда кўп. Бир-бирига яқин бўлган вазифаларни бажарадиган бўлимлар, группалар, менимча, ҳаддан зиёд. Ҳаттоки, айрим цехлар бошқарув идораларининг дахмазаларидан бош айланиб кетади.

Цех бошлиғининг ҳузурига киришга оддий ишчининг юраги дов бермайди. Чунки қабулхона ва бошлиқ кабинетининг салобати босиб туради. Бунинг устига цех маъмуриятининг бошқарув бўлимлари шу қадар кўпки, қайси бирига кирсанг, ўша ердагилар бошқасига йўллаш пайида бўлишади. Шундай қилиб, арзимаган масала учун соатлаб вақт йўқотилади.

Бошқарув механизми ихчамлашса ва ишчилар тушунадиган ҳолга келтирилса, қандай яхши бўларди. Менимча, шундагина ишчи ўзини завод хўжайинидек ҳис қилади, эҳтирос билан яйраб ишлайди.

Алексей КУНАШУК,
СССР 50 йиллиги номли «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчиси.

•

ТЎҒАНОҚЛАР

Ўзгаларнинг айби учун дакки эшитиш кишига алам қилади, албатта. Бундай ҳоллар биз, қурувчилар ҳаётида кўп учрайди.

Аммо шунча ҳаракат, шунча ташвиш билан кўпинча ишларимиз тез юришиб кетмайди. Баъзан қолоқликда айбланиб, гап эшитишга ҳам тўғри келади. Чунки бунинг ўзимизга алоқаси бўлмаган бошқа сабаблари ҳам кўп. Бу ҳол кўпроқ қурилиш материаллари таъминотида учрайди. Иш яхши давом этиб турган қизғин бир паллада нимадир тугаб қолади.

Комбинатимизда кейинги икки йилда кўп нарса ўзгарди. Илғор усуллар фаолиятдан ўрин олди. Бригада пудрати ҳар бир коллективга жорий этилиб, хўжалик ҳисоби қарор топди. Бу ҳол ҳар бир участка ва ҳар бир коллективда иш маромини бузмаслик, уни аниқ меъёрда олиб боришни талаб қилади. Лекин қурувчилар, ҳатто асосий хом ашё бўлган йирик уйсозлик панеллари, темир-бетон буюмларининг сифатсизлигидан ҳамон нолимоқдалар. 8-темир-бетон буюмлари ва 2-йирик уйсозлик панеллари заводлари ностандарт ишлатишга ўнғай бўлмаган материалларни ҳамон ишлаб чиқармоқдалар. Бу ҳол, табиийки, қурувчиларнинг қўлларини тутмоқда.

Шунингдек, сув билан ҳаводек зарур бўлган қоришма таъминотидаги узилишлар ҳам ишчилар жонига тегди. Бу масалада Оҳангарон цемент комбинатига кўп эътирозларимиз бор.

Комбинатимиз асосан Тошкент шаҳрида уй-жойлар, уй-жой кварталлари қуриш билан шуғулланади. Кўпинча шаҳар маркази ва аҳоли массивларида ишлашимизга тўғри келади. Шу сабабли ҳамиша ҳам биз учун кенг иш фронти очилавермайди. Асосан маҳаллалардаги эски, бир қаватли уйлар, ташкилот ва корхоналар бинолари, ҳовлиларини бузиб, кўп қаватли замонавий уйлар барпо этмоқдамиз. Бироқ ана шу жойлар иш бошлашимиз учун ҳамиша ҳам осонликча бўшатиб берилмаётир.

Бу масалада халқ депутатлари Советлари ижроия комитетлари сезгирлик кўрсатмаяптилар. Улар буюртмачилик вазифаларини ҳамиша ҳам яхши бажармаяптилар. Масалан, пойтахтнинг генерал Петров ва Чизельная кўчалари кесишган бурчакда кўп қаватли уй-жой массиви қуришимиз керак. Лекин шу ердаги эски хонадонларни кўчириш ва эскириб бутунлай ишлатилмаётган ғишт заводини бузиш, умуман, қурувчилар учун иш фронти яратиш муаммо бўлиб турибди.

Б. АЛИЕВ,
Тошкентдаги 2-уйсозлик комбинати бошлиғи.

•

ПОЙДЕВОР МУСТАҲКАМ БЎЛМАСА...

Темир йўл транспортида йўловчи ташиш бундан ўн йил олдинги ҳолатдан фарқ қилади. Пассажир поезди состави анча узун бўлиб қолди, тезлик ошди. Бир вақтлар составда 12—13 вагон бўларди, ҳозир эса 25—26 тага етди.

Лекин тобора ўсиб бораётган эҳтиёжларни қондиришнинг бу каби ягона осон йўлидан бориш ўзини оқламайди.

Аввало, вагонлар ўнлаб йиллардан буён ишлатилавериб, шалоғи чиқиб кетган. Айниқса, эски вагонлар жазирама ёз, қиш чиллаларида йўловчи ва темир йўл хизматчиларини қийнайди.

Состав узайганлиги учун у эндиликда станцияларга сиғмаётир. Мавжуд перронлар 8—10 вагонга мўлжаллаб қурилган.

Одамларни жиддий ўйлантираётган ва ташвишга солаётган яна бир ҳол шуки, поездларга билет олиш ҳамон қийинлигича қолмоқда. Қачон бўлса ҳам қайси темир йўл станциясига йўлингиз тушса, касса олди тирбанд, билет эса йўқ.

Кейинги йилларда Фарғона водийсида катта ўзгаришлар содир бўлди: аҳоли кўпайиб, кўплаб аҳоли пунктлари вужудга келди, талайгина корхоналар ишга туширилди. Лекин темир йўлда шунга мувофиқ ўзгаришлар деярли сезилмаяпти.

Н. ҲАСАНОВ,
Тошкент политехника институти доценти.

ТАҲЛИЛ ВА ТАНҚИД

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИДАН

Илгари хабар қилинганидек, Тошкент шаҳар партия комитетининг бўлиб ўтган пленумида шаҳарком бюросининг КПСС XXVII съезди қарорлари асосида қайта қуришга қандай раҳбарлик қилаётганлиги ҳақидаги ҳисоботи тингланди ва муҳокама қилинди. Пленумда Тошкент шаҳридаги партия ва совет ташкилотларининг, корхоналарининг раҳбарлари қатнашдилар.

— Пленумга қандай мақсадни кўзлаб келдингиз? — Биз пленум бошланмасдан олдин ана шундай савол билан шаҳаркомнинг айрим аъзоларига мурожаат қилдик. Мана, олинган жавоблардан баъзилари:

— Партия ташкилотимиз фаолиятини бошқа ташкилотлар билан чоғиштириб кўрмоқчиман. Шу пайтгача қилинган дастлабки ишларни катта доирада ҳисоб-китоб қилиб чиқамиз. Бундан ташқари бошқа бошланғич ташкилотлар секретарлари билан ўзаро тажриба алмашишни ҳам режалаштирдим, —деди «Ташгаз» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия ташкилоти секретари В. Зуфарова.

— Қайта қуришнинг навбатдаги босқичи вазифаларини белгилаб оламиз, — деди 2515-автоколонна ҳайдовчиси Ю. Волков.

— Дастлабки икки ярим йилда қилинган ишлар қониқарлими, ҳақиқатан ҳам тўғри йўлдан бордикми, партиямиз қўйган талаблар даражасида ҳаракат қиляпмизми, нималарга эришдигу, қандай нуқсонларга йўл қўйдик, ана шуларни аниқлаб олмоқчиман, — деди «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси фрезерчиси Т. Ястребова.

Янги босқичдаги вазифалар олдида партия ташкилотлари кучи ва тажрибасини синчиклаб ўрганиш ва тегишли хулоса чиқариш — Тошкент шаҳар партия комитети аъзолари қайта қуриш ва янгиланишнинг дастлабки даврига якун чиқариладиган пленумга ана шундай мақсадни кўзлаб тўпландилар.

Шаҳар партия комитети биринчи секретари Б. Ф. Сатиннинг кун тартибига қўйилган масала юзасидан ҳисобот докладида ҳам, музокарада қатнашган нотиқларнинг сўзларида ҳам қайта қуришнинг ҳал қилувчи босқичи тақдирини икки муҳим проблема —жамият ҳаётининг ҳамма томонларини демократиялаш ҳамда қатъий иқтисодий реформа белгилаб беражаги таъкидланди. Ҳозир партия ташкилотларини ана шу икки муҳим вазифани ташкилий ва идеологик жиҳатдан таъминлашга йўналтириш биринчи навбатдаги вазифа бўлиб қоляпти. Демак, қайта қуриш йўлидаги ҳар бир қадамни кенг жамоатчилик фикрини қатъий ҳисобга олган ҳолда қўйиш, демократиялаш ва ошкоралик шароитларида яшаш ва ишлашга ўрганиш лозим. Шаҳар партия ташкилотида тўғри ва ошкора иш юритиш қарор топаётган бўлса ҳам, уни янада мустаҳкамлаш учун партиявий иш услубини тубдан такомиллаштириш, барча коммунистларнинг активлигини ҳар томонлама ривожлантириш зарур.

Пленум минбаридан ҳам хўжалик юритишнинг янги формасига ўтилаётган шу кезларда айниқса ғайрат кўрсатиш, ошкоралик ва демократияга кенг йўл очиш керак, деган фикр такрор-такрор эшитилиб турди. Чунки бу соҳада ташвишланишга сабаб бор эди. Гарчи саноат ишлаб чиқариш ҳажми 1985 йилдагига қараганда 7 процент ўсган, капитал маблағларни ўзлаштириш 136 процентни ташкил этган бўлса ҳам шу йилнинг ўн бир ойлик маҳсулот ишлаб чиқариш плани 96,8 процентда қолиб кетди. Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш топшириғи бажарилмади.

Пленумда Киров район ижроия комитети раиси Р. Х. Ҳикматуллаев, шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари А. И. Фозилбоев, 28-поликлиника бош врачи Ҳ. А. Жалолова, Ленин район партия комитетининг биринчи секретари В. Д. Ардатов, «Водоканал» трести партия ташкилоти секретари В. И. Привалов ва бошқалар шаҳар партия комитети иш услубини янада такомиллаштириш, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари билан алоқасини мустаҳкамлаш зарурлиги ҳақида гапирдилар.

Шаҳар экономикасида танг жойлар кўп. Маҳсулот етказиб бериш мароми бузилмоқда, кўп турдаги маҳсулотлар сифати паст. Давлат қабули техникавий нуқсонларни, ходимларнинг ишга масъулиятсизлик билан муносабатда бўлишини очиб ташлади. Шаҳар партия комитети бу масалани икки марта кўриб чиққанига қарамай вазият тубдан ўзгаргани йўқ. Янги йилдан бошлаб Давлат қабули кўламлари янада ошади. Бунинг учун коллективларда тушунтириш ва ташкилий ишларни кучайтириш лозим. Баъзан бўлаётгани сингари буйруқбозлик иш услуби қуйи бўғинларнинг ташаббускорлик билан ишлашига ҳалал беряпти. Юқоридан бўладиган кўрсатма билан ишлашга ўргатиб қўймоқда.

Хўжалик юритишнинг янги формалари, фан ютуқлари ва илғор тажрибалардан омилкорлик билан фойдаланишни таъминлашгина экономикада туб бурилиш ясайди. Меҳнат коллективининг ҳар бир аъзосидан ўзи ишлаётган корхонада бу муҳим иш қандай бораётганини аниқ билиб бориш, шу йўлдаги камчиликларни тугатишда онгли тарзда иштирок этиш талаб қилинади. Пленум ҳар бир коммунист ва партия ташкилотидан ана шунга алоҳида эътибор беришни талаб қилди.

Пленум ҳисобот даврида кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш соҳасида бир қатор ишлар қилинганини таъкидлади. Саноатни, капитал қурилишни, аҳолига савдо ва маиший хизмат кўрсатишни, коммунал хўжалигини, транспорт, медицина муассасалари ишини яхшилашга, халқ хўжалиги учун мутахассис кадрлар тайёрлашга партиявий таъсир кучайди. Ўтган икки ярим йил ичида партия, совет ва хўжалик раҳбарлари, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари, савдо ва маиший хизмат ходимларидан 111 киши алмаштирилди. Бу соҳаларда ташаббускор, тажрибали ва ҳалол ходимлар ишламоқдалар. Кадрларда топширилган ишга масъулият сезиш ҳисси оширилди. Бюро мажлисларида ўтган йилларда 58 та партия, совет ва хўжалик органлари раҳбарларининг ҳисоботлари муҳокама қилинди, деди Б. Ф. Сатин. Ўз вазифасини суиистеъмол қилган раҳбар кадрлар қилмиши ошкора тарзда муҳокама этилиб, уларга жиддий партиявий чоралар кўрилди. Тошкент мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси директори П. Тошмуҳамедов, автомобиль йўллари институти партия комитети секретари Е. Смирнов, Октябрь район ижроия комитети раисининг ўринбосари В. Теженов ана шулар жумласидан эди. «Ташавтоматика», «Эталон» заводларининг собиқ директорлари И. Валошин ва Т. Шарофхўжаевлар давр синовига бардош беролмадилар.

Шаҳар партия комитетида партия ходимларини стажировкадан ўтказиш амалга оширилди. Ишчан ва истиқболли анчагина кадрлар мамлакатимиздаги олий партия мактабларида ўқимоқдалар, бошқа республикалар партия комитетларида тажриба оширмоқдалар.

Коммунистларнинг айниқса раҳбар кадрларнинг ҳисоботларини эшитиш ва характеристикаларни тасдиқлаш партия ташкилотларида қарор топди. Ошкоралик ва демократизм асосида раҳбар кадрларни сайлаб қўйиш кенгайиб боряпти. Йил бошидан буён шаҳардаги корхона ва ташкилотларда юқори бўғиндаги 50 дан ортиқ, ўрта бўғиндаги 400 дан ортиқ раҳбар ва 2,5 мингдан кўпроқ бригада бошлиқлари демократия йўли билан сайланди. Партия комитетлари номенклатурасидаги лавозимлар резервида турган номзодларнинг деярли барчаси коллектив фикрини ҳисобга олган ҳолда ташкил топмоқда. Шунингдек, коммунистларни аттестациядан ўтказишга ҳам принципиаллик билан ёндашилмоқда. Бу эса ўз навбатида коммунистлар активлигини, партия ташкилотлари жанговарлигини оширишга имкон беряпти. Пленумда шундай мисол келтирилди. Шу пайтгача партия ташкилотларида 3890 коммунист аттестациядан ўтди. Улардан 203 коммунист синовга бардош беролмади, 656 коммунист эса шартли тарзда ўтказилди, 420 коммунистга партиявий чора кўрилди. 32 коммунист эса партия сафларидан чиқарилди.

Партия сафига янги аъзолар қабул қилиш ва ёш коммунистлар билан ишлашга ҳам ана шундай принципиаллик билан ёндашилмоқда. Бироқ баъзи партия комитетлари чунончи, Ленин, Чилонзор, Фрунзе район партия комитетлари талабчанликни нотўғри тушуниб, икки-уч ойлаб партия сафига янги аъзолар қабул қилишни тўхтатиб қўйдилар. Музокарада сўзга чиққан нотиқлар партия ташкилотлари фаолиятидаги бундай нуқсонларни қаттиқ қоралаадилар.

Е. ГУБИНА, Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси: — Мен шаҳар партия комитети бюросининг ҳисобот даврида бошланғич партия ташкилотлари билан олиб борган ишини етарли эмас деб баҳолайман. Ҳозирги кунда меҳнат коллективлари амалий ёрдамга муҳтожлар. Аммо бюро ҳамиша ҳам ана шундай ёрдамни ўз вақтида бераётгани йўқ. Биз кўпдан-кўп мажлислар ўтказяпмиз, кўпдан-кўп қарорлар қабул қиляпмиз, беғам, камҳафсала раҳбарларни танқид қилиб, уларга нисбатан чоралар кўрмоқдамиз. Аммо ишда эса ўзгариш кам бўляпти. Жазоланган раҳбар беғамлигини қўймаяпти. Демак, кўраётган чорамиз таъсир кўрсатмаяпти. Бюро кадрлар билан ишлашда шу пайтгача қўлланиб келган услубини ўзгартириши лозим.

Е. Губина билан танаффус вақтида гаплашдик. Бугалги муҳокама очиқ, эркин тарзда олиб борилгани менга ёқди, —деди у. — Агар баъзи нотиқларнинг музокара пайтида минбардан туриб ўз-ўзига ҳисоб бергани ни айтмаса, пленум қизиқарли ўтди. Менга айниқса Тошкент тепловоз депосининг машинисти Х. Исамуҳамедовнинг (у бугун шаҳарком бюросининг аъзоси қилиб сайланди) нутқи кўпроқ ёқди. У кундалик ишлар билан ўралашиб, эътиборимиздан четда қолаётган, тўғриноғи, кўникиб кетилган энг муҳим масалалар, чунончи уй-жойларни ремонт қилишдаги сансалорлик, чайқовчиликка қарши курашнинг сусайиб кетганлиги, бозорларда нарх-навонинг баландлиги, кишиларнинг ўз хизмат вазифасини бажариш жараёнида ҳар бир ҳаракатини пулга чақиши каби воқеалар ҳақида содда, оддий қилиб гапириб берди. Дарҳақиқат бу масалалар назаримизда икир-чикирдай бўлиб кўрингани билан, аслида жиддий шуғулланишни, зудлик билан ҳал этишни талаб этадиган катта проблемалардир. Токи мана шундай масалаларни ҳал этмасдан туриб ҳаётимизни қайта қуриб ололмаймиз.

А. АКРАМХЎЖАЕВ, Чилонзор район партия комитетининг иккинчи секретари: Умумий ишимизга қандай нуқсонлар кўпроқ ҳалақит беряпти? Шаҳар партия комитети бўлимлари билан район партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари ўртасидаги алоқа узилиб қолди. Айниқса пропаганда ва агитация фан ва ўқув юртлари бўлимларида идорада ўтириб раҳбарлик қилишга майл кучлироқ. Кейинги икки йил ичида ана шу бўлимлардан бирор ходим бошланғич партия ташкилотларига бориб у ёки бу масалада ёрдам бергани йўқ. Ҳолбуки, бу ерда қайта қуришга доир муаммолар кўп. Шаҳарком бўлимлари бирор ҳужжат ёки справка зарур бўлиб қолганида телефон орқали бошланғич ташкилотларга мурожаат қиладилар. Бундай иш услубини ўзгартириш керак.

Пленум давомида шаҳар партия комитети ходимлари адресига кўпгина танқидий фикрлар айтилди. Масалан, Акмал Икромов район партия комитетининг биринчи секретари Т. Ҳайдаров бошланғич партия ташкилотларини юқоридан турли хил қарорлар билан «кўмиб юбориш» ҳали ҳам давом этаётганлигини, уларнинг кўп вақти ижодий ишлаш ўрнига ана шу топшириқларни бажариш билан ўтаётганини танқид қилди. Район партия комитети обком ва шаҳаркомдан 200 дан ортиқ қарор олди, — деди Сергели район партия комитетининг биринчи секретари Г. Зарубин. —Гарчи уларнинг баъзилари Сергели район партия комитети фаолиятига боғлиқ бўлмаса ҳам ана шу қарорни бажариш қатъий талаб қилинди. Шаҳар партия комитети ишдаги бюрократчилик, расмиятчилик ва қоғозбозликни тугатиш учун биринчи навбатда раҳбарлик системасини қайта қуриб олиши лозим. Кўп нотиқлар ана шундай фикрни ўртага ташладилар.

Сўз ва иш бирлиги, ижрони таъминлаш — партиявий ишнинг ўзаги. Аммо кўп ҳолларда ана шу принцип унутиб қўйилмоқда. Фактларга мурожаат қиламиз. Ҳисобот даврида шаҳарком бюросида қарорлар ижросига таааллуқли 36 масала кўрилди. Қабул қилинган қарорларнинг кўп қисми ижроси қониқарсиз бўляпти. Бир хил масалани бюро муҳокамасига киритавериш барҳам топгани йўқ. Ўтган икки ярим йилда капитал қурилиш масаласи йигирма марта муҳокама қилинган бўлса-да, уй-жой ва социал объектлар қурилиши ҳамон долзарб проблемалигича қолмоқда.

Идеология ишлари янги йўлларни қидиришни тақозо этмоқда, деб қайд этишди нотиқлар. — Бу ишда юзакичилик, расмиятчилик барҳам топмаяпти. Коммунистлар ва активларнинг сиёсий ва иқтисодий ўқуви системасини қайта қуриш соҳасида ҳали кўп иш қилиш лозим. Мактаб ислоҳоти тўрт йилдан буён амалга ошириляпти-ю; бироқ шаҳар партия комитетида бу иш тўхтаб қолгани маълум бўлса ҳам мактабларга амалий ёрдам берилмаяпти. Рус тилини ўқитишда ҳам тубдан ўзгариш бўлиши зарур. Олий ўқув юртларини битирганлар кўпинча рус тилида бемалол гаплаша олмаяптилар.

Тошкент кўпмиллатли республика пойтахтидир. Ҳар бир тошкентликнинг совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм принципларига оғишмай риоя қилишларига, халқлар ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшишига эришиш лозим. Пленум қатнашчилари ҳарбий ватанпарварлик тарбияси самарадорлигини ошириш, янги инсонни тарбиялашни шу кун талаблари даражасида ташкил этиш зарурлигини таъкидладилар.

Пленум қабул қилган қарорда шаҳар партия ташкилоти фаолиятида йўл қўйилган камчиликларни тугатишга, қайта қуришнинг янги босқичи бутун ижтимоий ҳаётни демократиялаш ва туб иқтисодий ислоҳотни таъминлаш юзасидан партиявий ишлар савиясини оширишга қаратилган тадбирлар комплекси белгиланди.

Шаҳар партия комитети пленумида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев нутқ сўзлади.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитети масъул ходими И. Е. Пономарев, Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари Т. А. Алимов иштирок этдилар.

Р. ТУРСУНОВ,
А. МАННОПОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

Аҳолининг дори-дармонларга бўлган эҳтиёжи тўла-тўкис қондирилиши зарурлиги соғлиқни сақлашни қайта қуришнинг кейинги йилларга мўлжалланган Асосий йўналишларида алоҳида таъкидланган. Тошкентдаги химия-фармацевтика заводи таблетка тайёрлаш цехида ҳамиша иш қизғин бўлади. Бу ерда мастер, коммунист П. Тожиева сменаси аҳоли учун чиқариладиган дори-дармонларни махсус идишларга жойлаштирадилар. Улар ойлик планларини 140 фоиз адо этадилар.

Дунё тинч, осмонимиз мусаффо бўлса ҳаётимиз нурафшон бўлиши табиий. Цех аъзолари куни-кеча икки буюк давлат арбоблари имзолаган ўртача ва камроқ олислик ракеталарига оид Шартномани кенг муҳокама қилишди.

Суратда: муҳокама пайти. Чапдан ўнгга мастер П. Тожиева, коммунист Ш. Набуханова, цех бошлиғи Л. Вдовина, юк ташувчи Ж. Зокиров, қадоқловчилардан Д. Ботирқулова, Н. Башкирова, Е. Пак.

В. Молгачев фотоси.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ Н. РИЗАЕВНИ ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Совет ҳокимиятини мустаҳкамлашда фаол иштирок этганлиги, самарали ижтимоий-сиёсий фаолияти учун ва туғилган кунига тўқсон йил тўлиши муносабати билан ўртоқ Нишон **Ризаев Октябрь революцияси** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
А. ГРОМИКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль.
1987 йил 14 декабрь.

ТАШКИЛОТ ҚОМИТЕТИНИНГ МАЖЛИСИ

Тошкентда Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари халқаро кинофестивали ташкилот комитетининг мажлиси бўлди. Мажлисни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. У. Султонова олиб борди.

Республика министрликлари ва идораларининг кинофестивалга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш борасидаги вазифалари қараб чиқилди. Ташкилот комитетининг иш плани, фестиваль бош дирекциясининг тадбирлари тасдиқланди.

(ЎзТАГ).

• *Партия турмуши: ҳисобот йиғилишларида*

Принципиаллик билан

Қашқадарё область партия комитети пленумидан

Пленумда область партия комитети бюросининг партия XXVII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари талаблари асосида қайта қуришга раҳбарлиги ҳақида ҳисобот доклади қилган обкомнинг биринчи секретари И. Каримов ва музокарада қатнашган Нишон районидаги У. Юсупов номли совхоз-техникум бригада бошлиғи О. Қодирова, Қарши районидаги «Коммунизм» колхози участка агрономи Э. Аблазизов, У. Юсупов районидаги «Пахтакор» совхози сут соғувчиси Л. Кафтанова ва бошқалар ўз сўзларида шуни алоҳида таъкидладиларки, кейинги йилларда область экономикасини юксалтиришда муайян силжиш рўй берган бўлса-да, обком бюроси ва бошланғич ташкилотлар фаолияти қайта қуриш талабидан анча орқада. Область халқ хўжалигини ривожлантиришда мавжуд резерв ва имкониятлар тўла ишга солинмаяпти. Социал ривожланиш ва инсон омили билан боғлиқ кўплаб проблемалар ечимини кутаётир.

— Қишлоқларимизда ҳал этилиши зарур бўлган социал муаммолар кўп, — деди музокарада сўзга чиққан Чироқчи район партия комитетининг биринчи секретари Ю. Мелентьев. — Қишлоқларга водопровод тармоқлари ўтказиш ишлари чўзиб юборилмоқда. Обком бюроси социал соҳада бир қатор ташкилотларга топшириқ берганди. Аммо бу топшириқлар бажарилмай қолиб кетди.

БОШ ЙУНАЛИШ. Социал соҳани яхшилаш учун аввало экономикани қайта қуриш керак. Саноат корхоналарини мисолга олайлик. Асосий фондлар тўлиқ ишга солинмаяпти. Пахта тозалаш заводлари, енгил ва маҳаллий саноат корхоналари мавжуд қувватларнинг фақат 70 процентидангина фойдаланмоқдалар. Қарши тикувчилик фабрикасида ҳеч қандай тайёргарликсиз ва ички имкониятлар аниқ ҳисоб-китоб қилинмай икки сменалик ишга ўтилган эди. Шошма-шошарлик билан қилинган иш корхонада меҳнат унумдорлигини пасайтириб юборди, техникадан фойдаланиш коэффициенти қисқариб кетди.

Қурилиш ташкилотларида мавжуд имкониятлардан фойдаланиш, ўзини-ўзи маблағ билан таъминлаш, хўжалик ҳисобига ўтишга тайёргарлик ниҳоятда суст бормоқда. Шаҳар ва қишлоқларда уй-жой ва социал объектлар қурилиши суръати ва сифати кўтарилмаяпти. Аҳолини газ ва ичимлик сув билан таъминлаш ташвишли аҳволда. Аммо обком бюроси бу масалани чуқур ўрганишга вақт топгани йўқ. Пленумда шу соҳага масъул — обком секретари М. Гулмирзаев ва бўлим мудирлари қайта қуриш талабларидан ҳали ҳам узоқда эканлиги таъкидланди.

Чорвачилик учун кадрлар тайёрлаш, яйловларни кенгайтириш ва унинг унумдорлигини оширишни ҳал этиш сира кечиктириб бўлмайдиган муаммодир. Яккабоғ районидаги «Яккабоғ» боғдорчилик совхози сут соғувчиси Б. Ражабова, Қарши район партия комитетининг иккинчи секретари Л. Титова ана шу ҳақда батафсил тўхталдилар.

— Область партия ташкилотининг ўтган ҳисобот-сайлов конференциясида ҳам чўпон-чўлиқлар тайёрлашдаги аҳвол ҳақида ташвишланиб гапиргандим, — деди Баҳористон районидаги «Ўзбекистон» давлат наслчилик заводи бош чўпони Ч. Барноев. — Ўшанда область агросаноат комитети раиси, обком бюросининг аъзоси О. Суяров ҳам шу ерда ўтирганди. Афсуски, ўшандан бери ҳеч қандай ўзгариш бўлгани йўқ. Йил сайин чўпон-чўлиқлар камайиб, яйловлар қисқариб боряпти. Бир вақтлар юз минг бош қўй-қўзи боқилган заводимизда ҳозир 42 минг бош майда мол бор. Қўйчиликнинг келажаги бизни ташвишлантирмоқда.

— Сут-товар фермамизга обком секретари А. Мўминов, область ижроия комитети раиси А. Г. Кадин келган эдилар, — деди ўз сўзида сут соғувчи Б. Ражабова. — Бироқ улар ферманн комплекс механизациялаш, сут соғувчи ва молбоқарларга зарур иш шароитини яратиш учун амалий ёрдам кўрсатишмади.

Раҳбарликда ҳамон маъмуриятчилик, хўжалик органлари ишини бажариш каби эскича методлар сақланиб қолмоқда. Область агросаноат комитети, РАПО, колхоз ва совхозлар раҳбарлари қишлоқ хўжалигида иқтисодий самарадорликни ошириш учун масъулият билан иш тутиб, қатъий интизомни таъминлай олмаяптилар.

Бригада пудрати — ютуқлар гарови. Аммо бу метод ҳамма жойда ўзига йўл очолмаётир. 3740 та бригаданинг атиги 61 процентигина коллектив пудратига ўтгани ҳақида маълумотлар берилган. Аммо улардан кўпи фақат қоғозда бор, холос. Ишдаги бундай расмиятчилик ўтган икки йил давомида давлатга планда кўрсатилганидан 400 минг тонна пахта, 80 минг тонна ғалла, 15 минг тонна мева, 15 минг тонна гўшт, 16,5 минг тонна сут, 8 миллиондан зиёд тухум ва бошқа маҳсулотлар кам етказиб берилишига сабаб бўлди. У. Юсупов ва Шаҳрисабз район партия комитетлари (секретарлари З. Қодиров, Я. Иноятов) хўжаликка партиявий раҳбарликни таъминлашда ночор аҳволга тушиб қолдилар. Улар эскича услубдан воз кечиш, сўз билан иш бирлигини таъминлаш ўрнига турли баҳоналарни қолоқлик учун сабаб қилиб кўрсатишдан нарига ўтолмаяптилар.

Жамиятни демократиялаш — қайта қуришнинг энг муҳим талабларидан. Бунда айниқса идеология иши катта роль ўйнайди. Аммо бу соҳада ҳам жиддий нуқсонларга йўл қўйиляпти. Атеистик тарбия тубдан кучайтирилмаётир. Айрим партия ташкилотлари интернационал ва ҳарбий-ватанпарварлик тарбиясига юзаки ёндашмоқдалар.

— Қарши шаҳрида идеологик муассасалар учун кўркам бинолар қурилди, — деди музокарада сўзга чиққан 13-қурилиш тресги бригада бошлиғи С. Сафаров. — Бу яхши, албатта. Бироқ улардан қандай фойдаланилаётгани область партия комитети ва унинг бюросини сира ҳам ташвишга солаётгани йўқ. Область театр биноси, шаҳар стадиони ҳар доим бўм-бўш. Яқинда ишга тушган пионерлар саройи ҳам шундай ҳолатда.

ПАРТИЯВИЙ ИШ — ИЖОДИЙ ИШ. Шаҳар ва район партия комитетлари номенклатурадаги кадрлар резерви билан ишлашда расмиятчиликка йўл қўймоқдалар. Бу эса савдо, маданий-маиший муассасалар, социал соҳага раҳбарликка нолойиқ кадрлар ўрнашиб олишига сабаб бўляпти. Баъзи колхоз ва совхозларга эса мутахассис бўлмаган тасодифий кишилар раҳбарлик қиляпти. Улар ўзларига ҳаддан зиёд юксак баҳо беришга ҳаракат қилишяпти. Масалан, Баҳористон районидаги 35-совхоз партия комитети секретари М. Исмоилов обкомдан тарқатилган анкетага «Ўз ишимдан қаноат ҳосил қиляпман» деб жавоб қайтарган. Ҳолбуки, совхозда бу йил пахта, сут, тухум тайёрлаш планлари ярим-ёрти бўлиб қолди. Ғалланинг таннархи икки баробар, сабзавотники уч баробар, гўштнинг таннархи эса беш баробар қимматга тушди.

Янгиланишда бошланғич партия ташкилотининг роли ва масъулияти катта. Қайта қуриш айнан мана шу ерда илдиз отади. Қарши ва Шаҳрисабз шаҳар, Нишон, Ғузор, Ульянов район партия комитетлари бошланғич ташкилотлар ролини, авангардлигини ошириш билан астойдил шуғулланмаяптилар. Партия ташкилотлари раҳбар кадрларни ҳадеб ўзгартираверищ яроқсиз практика эканлигини унутмасликлари керак.

Обком бюроси ва секретариати мажлисларида ҳаддан зиёд кўп масалалар муҳокама қилинади-ю аммо унга юзаки ёндашиляпти. Қарорлар ижросида изчиллик, талабчанлик ва қатъиятлик етишмайди.

Область партия комитети бюроси — партиявий иш маркази. Қайта қуриш муваффақияти, иқтисодий тараққиёт ва демократия кўпинча ана шу марказ фаолияти сифатига боғлиқ. Бинобарин, бюро аъзолари, аппаратнинг масъул ходимлари партиявий иш услубини такомиллаштириб бормоғи лозим.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. П. Анишчев нутқ сўзлади.

Пленум муҳокама этилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитетининг масъул ходимлари В. И. Зубков, В. Н. Лаврентьев иштирок этдилар.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Ўзбекистон ССР Олий Совети сессияси олдидан

Уй-жой биноларининг пишиқ-пухталигини, индустриялаш даражасини ошириш ва қурилиш муддатларини қисқартириш мақсадида якка тартибдаги уй-жойларни пудрат ва хўжалик усулларида қуриш ҳажмларини анча кўпайтириш кўзда тутилади. Шу усулларда бажариладиган ишларнинг якка тартибдаги уй-жой қурилиши умумий ҳажмидаги улуши XI беш йилликдаги 1 процент ўрнига XIV беш йилликда 27,5 процентга етказилади.

(Ўзбекистон ССРнинг 2000 йилгача мўлжалланган комплекс уй-жой программаси лойиҳасининг асосий қоидаларидан).

ЧЎЛҚУВАР БУНЁДКОРЛАР

«Сирдарьяводстрой» трестининг бўлинмалари социалистик мусобақада пешқадам. Бош пудрат бўйича 11 ойлик план 105 процент бажарилди — пландан ташқари 555 минг сўмлик иш уддаланди. Трест 7 минг 610 квадрат метр уй қуриб фойдаланишга топширди. 700 гектар ернинг мелиоратив ҳолати яхшиланди. 328 гектар янги ер ўзлаштирилди. 1000 гектар ерда капитал планировка ишлари ўтказилди. Ерларни сув билан таъминлаш иши эса 128 процент адо этилди. 100 ўринга мўлжалланган болалар боғчаси қурилди.

Бунёдкорлар ҳозир Сирдарё районидаги темир-бетон буюмлари ишлаб чиқарадиган заводни йил охиригача қуриб битказишга ҳаракат қилмоқдалар. Завод посёлкасида 232 минг сўмлик уй-жой қурилади. Марказий Мирзачўл коллекторини қайта қуриш бўйича ўн ойлик план орттириб бажарилди. Усмон Юсупов номли совхоздаги уй-жой қурилишида 556 минг сўм ўрнига 649 минг сўмлик иш бажарилди. «Баҳор» совхозида уй-жой қурилиши плани 149 процент адо этилди. Ишчиларнинг яхши меҳнат қилиши ва уларнинг болалари саломатлигини тиклаш мақсадида Хўжамушкент сув омбори соҳилида пионер лагери қурилди.

Трестнинг иккита бўлинмаси коллектив пудрат усулида меҳнат қилмоқда. Мирзачўл механизациялашган кўчма колоннаси март ойидан, саноат-граждан қурилиши бўйича колонна эса октябрь ойидан янгича усулга ўтди. Учинчи квартал социалистик мусобақаси якуни бўйича Мирзачўл кўчма колоннаси биринчи ўринни, саноат-граждан қурилиши кўчма колоннаси эса иккинчи ўринни эгаллади. Отабек Усмонов, Петр Каприй, Геннадий Корабейников бошлиқ бригадалар қайта қуриш талаблари асосида меҳнат қила бошладилар. Умуман трест 549 минг сўм соф фойда олишга эришди.

Зарбдор ишчилардан Октябрь Революцияси ордени нишондори, саноат-граждан қурилиши механизациялашган кўчма колонна сувоқчиси Евгения Посайдо, Мирзачўл кўчма колоннаси экскаваторчиси, Халқлар Дўстлиги ордени нишондори Юрий Мазалов. III даража «Меҳнат Шуҳрати» ордени кавалери Михаил Андриянов, Сирдарё кўчма колоннасидан «Ҳурмат Белгиси» орденли экскаваторчи Виктор Радько, комплекс бригада бошлиғи III даражали «Меҳнат Шуҳрати» орденли Александр Савельев кунлик нормаларини ҳар доим ортиғи билан бажармоқда.

Меҳнат унумдорлигини ошириш борасида ишчилар яратган рационализаторлик таклифлари каттагина иқтисодий самара бермоқда. Чунончи, В. Мусохранов билан О. Турсуновнинг таклифи 35 минг сўмга яқин фойда келтирди. Натижада Комсомол районидаги Сардоба массивида «Мирзачўл» совхози ерларининг мелиоратив ҳолатини яхшилаш муддати қисқарди, таннархи камайди, қурилиш материалларидан кўплаб иқтисод қилинди. Соф самара 34997 сўмни ташкил этади.

Трест коллективи келгуси йилда ҳам меҳнаткашларни квартира билан таъминлаш соҳасида анчагина ишлар қилади. 9045 квадрат метр уй-жой, 392 ўқувчига мўлжалланган мактаб, 190 ўринли боғча қуришни мўлжаллаб қўйишди.

Т. ШОЮСУПОВА.

МАҲАЛЛИЙ РЕСУРСЛАР НАЗАРДАН ЧЕТДА ҚОЛМАСИН

Чуст — Наманган областининг шимолидаги тоғли район. Шаҳар ва район қишлоқларида 130 мингга яқин киши истиқомат қилади. Аҳоли сони тобора ортмоқда. Ўз-ўзидан равшанки, уй-жойга бўлган эҳтиёж ҳам муҳим муаммога айланяпти.

Районда уй-жой қурилиши ҳажмини янада ошириш манбалари мавжуд. Ана шу манбаларнинг катта қисми район территориясидаги маҳаллий хом ашё ресурсларидан фойдаланиш билан боғлиқ. Чунки, тоғ ёнларида бинокорлик учун фойдаланиш мумкин бўлган анчагина қурилиш материаллари запаси мавжуд. Аммо райондаги жамики қурилишлар учун тош, оҳак сингари материалларни узоқ масофалардан ташиб келтиришмоқда. Масалан, райондан 300 километр олисликдаги Қувасойдан оҳак ташилади. Бу ҳам етмайди. Тошкент областининг Олмалиқ шаҳрига (520 километр) қатнашади. Пировард натижада қурилиш таннархи биргина материаллар ҳисобига кескин ошиб кетмоқда.

Ваҳолонки, оҳак, асбест, мармар сингари материаллар учун етарли хом ашё районнинг ўзида мавжуд. Чуст тоғ карьеридан ҳар ойда 500 куб метрдан ортиқ оҳактош Тошкент областининг Ғазалкент тошни қайта ишлаш заводига ташиб кетилади. Орадаги масофа 500 километр. Қурилишдаги таъминотнинг шундай ғаройиб режалаштирилиши ҳам иқтисодий, ҳам маънавий зиён келтиради, албатта.

Район партия, совет ташкилотлари Қорақўрғон зонасида тошни қайта ишлаш заводи қуриш масаласини ўртага ташладилар. Уларнинг таклифи асосида Фарғона геология қидирув экспедицияси мутахассислари шу зонадаги бинокорлик материаллари хом ашёси запасларини ўргандилар. Мутахассисларнинг хулосаларига кўра бу ерда йилига 100 минг тонна оҳак, 15 минг квадрат метр мармар плитаси, 20 минг куб метр майда тош ва бошқа материаллар ишлаб чиқариш манбаси бор. Агар завод қурилса, мавжуд хом ашё запаси ҳозирги суръатлар билан иш кетганда 30—35 йилга бемалол етиши мумкин экан. Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министлигининг кўрсатмасига биноан район маблағи ҳисобига 26 минг сўм сарфлаб қурилажак заводнинг лойиҳа-сметаси тайёрланди. Афсуски, истиқболда нақадар самара келтириши мумкин бўлган ана шу корхонанинг қурилиши икки йилдан бери бошланмай ётибди.

Айтилган корхона қурилиши бошланса, райондаги яна бир муаммо — ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантириш масаласи бирмунча ижобий ҳал бўлур эди. Завод қурилажак жой Варзик қишлоқ Советига қарайди. Бу ерда яшовчи 900 га яқин киши 25—30 километр масофага қатнаб бошқа жойларда ишламоқдалар. Ана шу ишчи кучларидан корхона қурилишида, сўнгра заводда фойдаланиш мумкин.

Ишонамизки, Ўзбекистон Давлат план комитети ва республика Бинокорлик материаллари саноати министрлиги раҳбарлари район жамоатчилигининг фикрини мумкин қадар тез ўрганиб чиқиб, амалий чора-тадбир белгилайдилар.

С. НАСИМХОНОВ,
Наманган области.

КОЛХОЗДА САВДО МАРКАЗИ

Тошлоқ районидаги «Фарғона» колхози аъзолари қишлоқ маданиятини юксалтириш йўлида жонбозлик кўрсатмоқдалар. Қишлоқ меҳнаткашлари учун янги уй-жойлар, маданий-маиший объектлар қад ростлаяпти. Пахтакорлар учун кундалик турмушда ишлатиладиган маҳсулотларнинг савдо шохобчаларида бўлиши таъминланяпти. Буларнинг ҳаммаси инсон омилини активлаштиришдаги ижодий қадамлардир.

Суратда: хўжаликдаги «Фарғона» савдо марказининг кўриниши.

А. ҚОСИМОВ фотоси.

* * *

«ПЛАНГА КИРИТИЛДИ, КУТИШ КЕРАК»

• Маданият муассасалари қурилишининг боришини текширамиз

Халққа замонавий уй-жойлар, кинотеатр, клублар, маданият уйлари, мактаблар, болалар боғчалари, кутубхоналар, касалхоналар, поликлиникалар, амбулаториялар, дам олиш зоналари керак. Андижон областида бу социал-маданий соҳага эътибор қандай? Маҳаллий партия, совет органлари, колхоз ва совхозлар, корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари маданият муассасалари қурилиши билан қай даражада шуғулланмоқдалар?

Биз шу саволларга жавоб қидириб, мутасадди ташкилотларга, районларга, қишлоқларга бордик. Областда мактаблар ҳам, ўқувчилар ҳам кўпайиб бораётганлигининг шоҳиди бўлдик. Ўтган беш йилликнинг ўзида Андижон областида 61 минг бола ўқийдиган мактаб бинолари ишга туширилди. 21 минг 558 ўринли болалар боғча ва яслилари, 2370 ўринли касалхона, 14,5 минг ўринли клуб, маданият уйи, салкам 3 минг ўринли кинотеатр қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Ўн иккинчи беш йилликнинг икки йилида ҳам қатор маданият муассасалари қурилди. 33,6 минг ўқувчига мўлжалланган мактаб биноси, 5,6 минг ўринли болалар боғча ва яслилари, 2750 ўринли кинотеатр, клуб, маданият уйлари, 490 ўринли касалхона бинолари қад кўтарди. Андижон районидаги Ленин номли, Комсомолобод районидаги «СССР 50 йиллиги», Пахтаобод районидаги «Маданият» совхозларида замонавий типда болалар боғчалари қурилди.

Жалолқудуқ районидаги Оржоникидзе номли, Қўрғонтепа районидаги Ҳамза номли совхозларда, «Савай» совхоз-техникумида, Комсомолобод районидаги «Дўстлик» совхозида болалар боғчалари қурилиши ниҳоясига етай деб қолди.

Андижон область партия комитети чўзилиб кетган объектлар қурилишини алоҳида назоратга олди. Область агросаноат комитети қошида қурилиш объектлари бўйича бирлашган дирекция тузилгани яхши бўлди. Шундан кейин агросаноат ҳисобидаги объектлар қурилишида сезиларли жонланиш рўй берди. Ленин районидаги «Победа» колхози клуби узоқ йиллардан бери битмаётган эди. 300 ўринли бу маданият маскани фойдаланишга топширилди.

Балиқчи районидаги «Пахтакор» колхозининг меҳнаткашлари ҳам навбатдаги кинофильмни янги клубда кўрдилар. Бўзликлар Улуғ Октябрнинг шонли юбилейини ҳашаматли маданият саройида нишонладилар.

— Хўжаобод районидаги «Коммуна» совхозида 13 йилдан бери битмаётган мактаб бор эди, — деди область агросаноат комитети қурилиш объектлари бўйича бирлашган дирекциясининг бошлиғи О. Холматов. — Уни қуриб битказдик. Замонавий типда қурилган бу мактаб 1176 ўқувчини ўз бағрига олди.

— Андижон районидаги Карл Маркс номли совхоздаги мактаб қурилиши 12 йилдан бери танқид қилиниб келинарди, — деди у сўзини давом эттириб. — Ниҳоят 1176 ўринли бу мактабни ҳам қуриб битказдик. Комсомолобод районидаги Мирзааҳмедов номли совхозда, Марҳамат, Балиқчи, Избоскан районларидаги «Комсомол 60 йиллиги», М. Горький номли, «Октябрь 50 йиллиги» совхозларида ҳам ўқувчилар янги мактабларда ўқий бошладилар.

Шунингдек, Олтинкўл, Жалолқудуқ районлари марказларида болалар музика мактаблари қурилди. Ленинск шаҳрида ҳам худди шундай мактаб қуриляпти. У келгуси йилда фойдаланишга топширилади.

Эндиликда колхозлар ҳам болалар учун кўпгина бинолар қуриб бермоқдалар. Кейинги икки йил мобайнида областдаги колхозлар ўз маблағларига 7654 бола ўқийдиган 16 та мактаб, 2250 ўринли 16 та болалар боғча ва яслилари қурди. Бундай мисолларни яна келтириш мумкин. Колхозчиларнинг ташаббуси кенг ёйишга ва ҳар тарафлама қўллаб-қувватлашга лойиқ. Қишлоқ қурилишларини зарур материаллар билан таъминлаб туриш айниқса муҳимдир.

Юқорида тилга олинган мисоллар областда маданият муассасалари қурилиши кенг кўламда олиб боріляпти, деб хулоса чиқаришга асос бўлолмайди. Областда қишлоқ аҳолисининг мактаблар билан таъминланиши кўнгилдагидек эмас. Мавжуд 630 та мактабдан яқин 100 таси қайта қурилиши, жуда бўлмаганда реконструкция қилиниши зарур. 524 та мактаб ҳануз икки сменада ишлаяпти. Ислоҳотни амалга ошириш учун барча мактабларни бир сменага ўтказиш керак. Бунинг учун 194 минг ўринли янги мактаб қуриш лозим. Ўн иккинчи беш йилликда 70 минг 796 ўринли мактаб қуриш планлаштирилган. Бу суръат билан яқин орада мактаб ислоҳотини жорий қилиб бўлмайди.

Ўзбекистон ўқитувчиларининг VII съездида: «Андижон областининг «Ойим» совхозидаги мактаб 9 йилдан бери битмай ётганини қандай сабаблар билан оқлаб бўлади?» деган аччиқ гаплар айтилган эди. Шундан кейин бу мактаб қурилиши ҳақида «Ўқитувчилар газетаси»да, область «Андижанская правда» газетасида танқидий мақолалар босилди. Ўшандан буён орадан 7 ой ўтди. Лекин қурилишда ҳеч қандай бурилиш бўлмади. Аксинча танқидлардан сўнг мактаб қурилиши бутунлай тўхтаб қолди. Нега?

Биз мактаб қурилиши билан чуқурроқ танишиш мақсадида Жалолқудуқ районидаги «Ойим» совхозига бордик. Янги мактаб қуриб битказилса, унга совхоздаги авария ҳолатидаги 32-ўрта мактаб ўқувчилари кўчиб ўтишади. Улар тўққиз йилдан бери мактабнинг битишини кутадилар.

Бу объект область агросаноат комитетининг 2-қурилиш трестига қарашли 129-механизациялашган кўчма колонна коллективига топширилган. Қурилиш 1978 йилда бошланган. Биринчи йили 100 минг сўмлик ўрнига 25,3 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилган. Етмиш тўққизинчи йили қурилишга 756 минг сўм ажратилган. Амалда эса 17 минг сўми ўзлаштирилган. Саксонинчи, саксон биринчи йилларда қурилишда мутлақо иш қилинмаган. Саксон иккинчи йили 46 минг сўмлик иш бажарилди. Саксон учинчи йилда «мактабни битказиб юборамиз» деб 647 минг сўмлик маблағ ажратишди. Ҳақиқатда эса 70 минг сўмлик иш уддаланди. Саксон тўртинчи, саксон бешинчи, саксон олтинчи йилларда қурилиш-монтаж ишлари плани сурункасига барбод этилди. Бу йил эса юқорида айтилганидек қурилиш бутунлай тўхтатиб қўйилди.

Объектнинг смета қиймати — бир миллион 175 минг сўм. Қурилиш бошлангандан бери 425 минг сўмликдан кўпроқ маблағ ўзлаштирилди. Демак, давлатнинг шунча маблағи тўққиз йилдан буён самарасиз ётибди.

— Тўққиз йилда мактабнинг уч қаватли битта ўқув корпуси қад кўтарди, — деди «Ойим» совхози қурилиш бўлимининг бошлиғи М. Камолов. — Бинонинг ичи, ташқи томони сувоқ қилинган. Дераза, эшиклар ўрнатилган. Иккинчи корпуснинг пойдевори қурилган. У қаровсизликдан нурай бошлади.

— Отпускага чиққан эдим, — деди 129-ПМКнинг прораби Н. Бобохўжаев. — Бизни бошқа объектга олиб кетишгач, сувоқ ишлари чала қолганди. Меҳнатимга ачиниб хабар олгани келдим. Қийшайиб кетмаслиги учун эшик, деразаларни михлаб қўйдик.

— Мактаб қурилиши нега тўхтатиб қўйилди?

— Кутиш керак, планга киритилди, — деди область агросаноат комитети раисининг қурилиш бўйича ўринбосари Қ. Ҳакимов, — 1988 йилда мактабнинг 624 ўринли биринчи корпусини битказамиз. Сўнг иккинчи корпусини қурамиз. Мактаб битганда 1248 болани қабул қилади.

Қурилиш материалларининг ўз вақтида етказиб берилмаганлиги, ажратилган маблағнинг бошқа объектларга сочиб юборилгани план бажарилмаганлигининг асосий сабаби бўлди.

Областда мактабгача ёшдаги болалар учун боғча-яслилар қурилиши ҳам қониқарсиз аҳволда. Боғчаларга бўлган эҳтиёжнинг 41,5 проценти қондирилган, холос. Андижон шаҳрида меҳнаткашларнинг 3 минг, Олтинкўлда — 800, Избосканда — 800, Ленинск шаҳрида — 820, Жалолқудуқда — 794 фарзанди боғча-яслига жойлашиш учун навбат кутяпти. Марҳамат, Пахтаобод районларида мактабгача ёшдаги болаларнинг 27—29 процентигина боғчага жалб этилган. Шунга қарамасдан бу жойларда болалар боғча ва яслилари кам қурилмоқда.

Болалар тўғрисида, уларни тарбиялаш ва ўқитиш тўғрисида ғамхўрлик қилиш бизда кўпдан бери умумхалқ иши бўлиб қолган. Областда ўз маблағларига болалар боғчалари қуриш имкониятига эга бўлган корхоналар, идоралар, колхоз ва совхозлар кўп. Андижондаги «Электродвигатель», гидролиз, пиво заводлари, нон комбинати ана шулар жумласидандир. Бироқ бу корхоналарнинг раҳбарлари болалар боғчалари қуриш тўғрисида ўйламаётирлар.

Маҳаллий Советлар, қурилиш ташкилотлари ҳамма жойда мактаблар, боғча-яслилар қурилишини жадал суръатда олиб боришга эришишлари лозим. Орқада қолаётган ҳар бир қурилишдаги нуқсонларнинг сабабларини синчиклаб аниқлаш, бажарилмай қолган ишларни тезроқ битқазиш чораларини кўриш шу куннинг бош вазифаларидандир.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Ўзбекистон фармацевтларининг съезди

12 декабрь куни Тошкентда ўз ишини тамомлаган Ўзбекистон фармацевтларининг III съезди ишида тўрт юзга яқин олим ва мутахассис — Ўзбекистоннинг ҳамма областлари ва Қорақалпоғистон АССРдан келган делегатлар, шунингдек РСФСР, Украина, Белоруссия, Қозоғистон, Литва, Латвия, Қирғизистон, Тожикистон ва Арманистон вакиллари қатнашдилар. Фармацевтика хизматини такомиллаштириш, энг янги дори-вор препаратларни медицина практикасига жорий этиш, фан-техника тараққиёти ютуқларидан одамлар соғлиғини мустаҳкамлаш йўлида фойдаланишнинг муҳим проблемалари муҳокама қилинди.

Съезд қатнашчилари аҳолига дори-дармон билан ёрдам беришни тубдан яхшилаш, қишлоқ дорихона муассасалари тармоқларини ривожлантириш, уларни малакали кадрлар билан таъминлаш йўлларини, фармакология соҳасидаги илмий тадқиқотларни ривожлантириш комплекс программасини белгиладилар.

Съезд Ўзбекистон Фармацевтлари илмий жамияти правлениесининг ҳисоботини тинглади ва тасдиқлади. Комиссия правлениеси ва ревизия комиссиясининг янги состави сайланди. З. Н. Назиров Ўзбекистон ССР Фармацевтлар илмий жамияти правлениесининг раиси этиб сайланди.

Съезд ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Ҳ. Холмуҳамедов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. У. Султонова қатнашдилар.

Съезд доирасида Тошкент фармацевтика институтининг 50 йиллигига бағишланган илмий конференция бўлиб ўтди. Олий ўқув юрти Ўрта Осиё республикалари учун кадрлар тайёрловчи катта маскан бўлиб қолганлиги айтилди. Шу йиллар давомида институтда ўн мингдан кўп мутахассис тайёрлаб чиқарилди. Бу ерда беш мингга яқин провизор ўз малакасини оширди. Институт фармокология соҳасидаги жуда муҳим йўналишлар бўйича кўпгина иттифоқ ва республика тармоқ программаларида қатнашмоқда. Юрак-қон-томир, ошқозон-ичак касалликларини ва бошқа тарқалган касалликларни даволашга мўлжалланган самарали медицина препаратлари олиш технологияси шу ерда ишлаб чиқилди ва практикага жорий этилди.

(ЎзТАГ).

Композиторлар союзининг пленуми

Ўзбекистон Композиторлар союзининг Тошкентда бўлиб ўтган ташкилий пленумида А. Ҳ. Жабборов шу ижодий союз правлениесининг раиси, М. С. Ковбас ревизия комиссиясининг раиси этиб сайланди.

(ЎзТАГ).

ЯГОНА ЙЎЛ—ИНТЕНСИВЛАШТИРИШ

1988 ЙИЛНИНГ ЯНВАРИДА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ БЎЛАДИ. ПЛЕНУМ ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БЮРОСИНИНГ ҚАЙТА ҚУРИШГА РАҲБАРЛИГИ ТЎҒРИСИДАГИ МАСАЛАНИ МУҲОКАМА ҚИЛАДИ. ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СЕКРЕТАРИАТИНИНГ ҚАРОРИГА МУВОФИҚ «СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА «ПРАВДА ВОСТОКА» ГАЗЕТАЛАРИДА МАРКАЗИЙ КОМИТЕТ СЕКРЕТАРЛАРИНИНГ МАҚОЛАЛАРИ ЭЪЛОН ҚИЛИНАДИ. БУГУН ШУ ТУРКУМДАГИ МАҚОЛАЛАРНИНГ БИРИНЧИСИНИ ЎҚИЙСИЗ.

Республика индустриясида XII беш йиллик бошларида таркиб топган вазиятни бир хилда характерлаб бўлмайди. Бир томондан, ягона халқ хўжалик комплексини яратиш шарт-шароитлари вужудга келтирилди. Бутун халқ хўжалигида фан-техника тараққиётини белгилаб берувчи энергетика, газ, машинасозлик, электроника, рангли металлургия, химия каби тармоқлар анча ривожланишига эришилди. Кўпгина ишлаб чиқариш жараёнлари комплекс механизациялаштирилди ва автоматлаштирилди. Халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш потенциали тез суръатларда ўстирилди.

Иккинчи томондан, асосий фондларнинг ўсиши саноат ишлаб чиқариши ўсишидан жиддий равишда илгарилаб кетди, яратилган потенциалдан фойдаланиш йилдан-йилга ёмонлашди. Кенг кўламли қурилишни авж олдириб, янги-янги қувватларни жадаллик билан ярата бориб, айрим тармоқлар ва социал соҳани ривожлантиришда, асосий фондларни янгилашда номутаносибликларни бартараф этиш тўғрисида кам ғамхўрлик қилдик. Ваҳолонки, асосий фондлар актив қисмининг қарийб ярми маънавий ва жисмоний эскирган бўлиб, улар ўртача олганда 20 йилдан бери ишлатиб келинган. Шунга қарамай, корхоналарни реконструкция қилишга ажратилган капитал маблағларнинг атиги тўртдан бир қисмигина бу ишга йўналтирилди.

Экстенсив ёндашув, кўпроқ ресурсларни қўлга киритиб олиш ва планларни камроқ қилиб белгилашга интилиш қарор топди. Меҳнатга яроқли аҳоли сони анчагина бўлишига қарамай, ускуналарни ишлатиш сменалилиги коэффициенти пастлигича қолаверди. Ҳатто рақамли программа билан бошқариладиган станоклар, мураккаб агрегатлар, ҳисоблаш техникаси каби янги, прогрессив ускуналардан ҳам амалда бир сменада фойдаланилди.

Бошқариш структураси тарвақайлаб, кўп бўғинли бўлиб қолган, ижодий характерда бўлиш ўрнига кўпроқ бюрократик, қайд қилувчи характер касб этган эди. Кўпчилик партия ва хўжалик раҳбарларида проблемаларни ҳал этишга енгил-елпи ёндашиш одати ўрнашиб қолганди. Улар фаолиятдаги аҳволга танқидий баҳо бериш ўрнига ўз ишларидаги камчиликлар сабабларини кўпинча четдан ахтарардилар. Майда-чуйда тузатишлар, қисман яхшилашлар орқали маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини кескин кўпайтиришга, сифат масаласида силжишларга эришишга уринардилар. Бундай уринишларнинг бефойдалиги партия XXVII съездида, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумларида чуқур ва ҳар томонлама очиб ташланди, социалистик экономикани янада ривожлантиришнинг бош йўналишлари ишлаб чиқилди.

Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди хўжаликни бошқаришнинг янги принципларига оид асосли ишланмаларга суяниб республика экономикаси олдида турган проблемаларни таҳлил қилиб чиқди, фан ва техниканинг энг сўнгги ютуқлари негизида халқ хўжалигини чуқур реконструкциялаш, хўжалик механизмини қайта қуриш, инсон омилини ҳар томонлама фаоллаштириш ҳисобига ишлаб чиқаришни интенсивлаштириш, сифат ва самарадорликни ошириш сари кескин бурилиш қилишни таъминлаш зарурлигини таъкидлади.

Саноатда интенсивлаштириш проблемаларини ҳал этишда, табиийки, биринчи қадам инвестиция структурасини ўзгартириш бўлди. Капитал маблағларнинг умумий ўсишида ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш ва техника жиҳатидан қайта қуроллантиришга йўналтирилган маблағларнинг улуши 1986 йилда 11,5 процентга ўсди. Бундай тенденция асосий ишлаб чиқариш фондларини янгилашни 7,6 процентга тезлаштириш имконини берди.

Бундай кўрсаткичлар бу йил яна ҳам ўсди. Масалан, машинасозликдаги ишлаб турган корхоналар техника жиҳатидан қайта қуролланишга капитал маблағларнинг 70 процентини сарфламоқдалар. Ҳозирдаёқ айрим натижаларга эришилди: СССРда биринчи марта ўзлаштирилган маҳсулот ҳажми республика машинасозлиги маҳсулотлари умумий қийматида 1986 йилдаги 0,8 процентдан 4,4 процентгача кўпайди. Ана шу жараён бундан буён ҳам янада ривожланаверади. Приборсозлик ва қишлоқ хўжалиги машинасозлиги корхоналарида янгиликларнинг улуши 10 процентдан ошиб кетди. Чирчиқ трансформатор заводи ишлаб чиқараётган трансформаторлар, «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмаси тайёрлаётган бошқариш шчитлари, Тошкент агрегат заводининг редукторлари, Тошкент қадоқлаш-ўраш ускуналари тажриба-конструкторлик бюросининг ўраш линиялари ана шундай маҳсулотлар жумласига киради. Бу маҳсулотлар ўзининг техника даражаси бўйича Ватанимизда ва чет элларда ишлаб чиқарилаётган худди шундай маҳсулотлардан устун туради.

Аммо, фан-техника тараққиётининг барча йўналишларида жиддий силжишларга эришилганлиги, унинг саноат фаолиятининг пировард натижаларига кўрсатаётган таъсири сезиларли ўсганлиги ҳақида гапиришга ҳали эрта. Ишлаб чиқаришнинг техника даражасини ошириш ва маҳсулотнинг янги турларини ўзлаштиришга қилинган харажатларнинг умумий миқдори 1985 йилги даражада турибди. Ишлаб чиқаришнинг меҳнат характерини тубдан ўзгартириб юборадиган ротор ва ротор-конвейер линиялари, робот-техника комплекслари, тез мослашувчан автоматлаштирилган участкалар каби замонавий воситалар ниҳоятда суст жорий этилмоқда.

Буни «Главмашхлопководство» фаолиятида яққол кўриш мумкин. Бу ерда узоқ вақтгача юқори самарали пахта териш техникасини яратиш масалаларида техника жиҳатидан асосланган узоқ муддатга мўлжалланган стратегик сиёсатсиз иш олиб борилди. Замонавий ускуналар билан етарли жиҳозланмаганлиги сабабли бошқарманинг кўпгина корхоналарида паст сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш давом этмоқда, синов лабораториялари иммитацион ва жадал синашлар учун зарур асбоблар ва ускуналарга эга эмас. Заводларнинг кўпчилигида тайёрлов, гальваника, бўяш цехлари эски технология билан жиҳозланган. Илмий кучлар эса ишланмаларни қолоқ ускуналарга мослаштириб, фан-техника тараққиёти ҳақида ўйламаётирлар.

Фан-техника тараққиётига кўмаклашувчи республика кенгаши тавсияси бўйича ўтган йилнинг ўрталарида ташкил этилган пахта териш техникасини яратиш бўйича тармоқлараро илмий-техника маркази ҳалигача самара бергани йўқ. Бунинг сабаблари тармоқ фани лозим даражада тайёргарликка эга эмаслиги ва мазкур масала бўйича фундаменталь тадқиқотларнинг йўқлигидадир. Марказ тасарруфидаги ишлаб чиқариш ва синаш базасининг технологик жиҳозланиши паст даражада эканлиги самарали янги конструкторлик ечимларини тезроқ текшириб кўриш имконини бермайди.

Шунинг учун ҳам қишлоқ хўжалиги машинасозлари олдига ўн иккинчи беш йилликда чиқарилаётган маҳсулотларнинг 80 процентини жаҳон техникаси даражасига мувофиқ келишлиги, янгидан яратилаётган машина ва ускуналарнинг унумдорлиги ва пухталигини 1,5—2 баравар ошириш, чиқарилаётган маҳсулотга меҳнат сарфини ва унинг таннархини камайтириш хусусида қўйилган вазифалар қаноатланарли ҳал қилинмаётир.

«Узбектекстильмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасида ҳам айни шундай ҳолатни кўриш мумкин. Бу ерда ҳажм кўрсаткичлари, сохта иқтисодий фойда кетидан қувиб, ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва янгилаш масалалари билан ўз вақтида шуғулланилмаган станокларнинг 55 проценти 15 йилдан ортиқ эксплуатация қилинмоқда. Ишлаб чиқаришни тайёрлаш ва тайёрлов цехлари шунчалар орқада қолганки, бугунги кунда завод енгил саноат учун янги машиналар ишлаб чиқаришни мустақил равишда ўзлаштириш ҳолатида эмас. Худди шу сабабли ўн биринчи беш йилликда ишлаб чиқилган 17 та янги машинанинг атиги олтитасигина потокка қўйилди, холос. Тўқимачилар учун жуда зарур бўлган йигириш ва пилталаш машиналари, пиллакашлик ишлаб чиқариши учун зарур бўлган ускуналар комплекси ҳозирча оммавий равишда ишлаб чиқаришдан тушиб қолмоқда.

Фан-техника тараққиётидаги қолоқлик, ишлаб чиқаришни ўз вақтида қайта жиҳозламаслик республика корхоналарининг 33 тасида давлат қабули жорий қилинганда, айниқса, билиниб қолди. Кўпгина турдаги ускуналар, технологиялар, анжомларнинг техника жиҳатдан қолоқлиги, кадрлар малакасининг пастлиги, метрология ва синаш базаларининг заифлиги салбий оқибатларга олиб келди. Шунинг натижасида давлат қабулига ўтган корхоналарнинг ишида бир маромда ишламаслик рўй бермоқда. Шу йилнинг январь-ноябрь ойларида фақат беш корхона шартнома мажбуриятларини бажарди. Қолган корхоналар 91,6 миллион сўмлик энг муҳим молларни истеъмолчиларга етказиб беролмадилар. Сифат сари бурилиш жуда секинлик, қийинлик билан амалга ошмоқда.

Ускуналар аттестациядан ўтказилганлиги хусусида кўпгина корхоналар томонидан берилган ғалаба рапортлари асоссиз бўлиб чиқди. Шундай корхоналар орасида «Андижанэлектродвигатель», «Миконд» заводлари, «Резинотехника», «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмалари ва бошқалар бор. Ўтказилган аттестацияга давлат қабули қониқарсиз деб баҳо берди. Кўпгина хўжалик раҳбарлари, корхоналарнинг техника ва ишлаб чиқариш хизматлари ана шундай зарбани бошдан кечирганларидан сўнг ишлаб чиқаришда тартиб ўрнатиш билан шуғуллана бошладилар, етишмаётган ускуналарни олиш учун маблағ қидирмоқдалар, ўз ҳолига ташлаб қўйилган технология операцияларини тикламоқдалар, кадрларни планли равишда тайёрлашни амалга оширмоқдалар, техника назорати, ишлаб чиқаришни метрологик жиҳатдан таъминлаш бўлимларининг иши бирмунча кучайтирилди. Ана шу ишлар дастлабки ижобий натижаларни бермоқда. Чунончи, биринчи тақдимдаёқ давлат қабулидан ўтаётган маҳсулот улуши январь ойидаги 78,6 процентдан ноябрь ойида 92 процентгача етди, ишлаб чиқариш ҳажми бўйича давлат планларини барбод қилаётган корхоналар сони камайди, кадрларнинг ишлаб чиқариш ва технология интизоми кучайди.

Барча хўжалик раҳбарлари биринчи бўлиб давлат қабулига ўтган 33 корхона сабоқларидан хулоса чиқариб олишлари ғоят муҳимдир. Зотан, 1988 йилда давлат қабули яна 12 бирлашма ва заводларни қамраб олади, яқин келажакда эса республиканинг кўпчилик саноат бўлинмалари сифатини назорат қилишнинг ана шу системасига ўтади.

Ресурсларни тежовчи технологияларни жорий этиш ишида ҳам ҳанузгача аҳвол қаноатланарли эмас. 1986 йилда саноатда материал сарфлаш 0,3 пункт ўсди. Агар саноат республика халқ хўжалигининг материал энг кўп сарфланадиган тармоғи эканлиги ва унинг улуши умумий ресурсларни тежашда 70,9 процентни ташкил этиши ҳисобга олинадиган бўлса, умуман республика бўйича ресурсларни тежаш борасида беш йиллик топшириқлари нега бажарилмаётгани аён бўлади. Саноат ўз-ўзини пул билан таъминлаш ва ўзини-ўзи қоплашга ўта бориши билан бу масалалар тағин ҳам тобора муҳим аҳамият касб этади. Асосий ресурсларни истеъмол қилишни қисқартиришгина эмас, шу билан бирга фосфогипс, лигнин, ғўзапоя ва бошқа иккиламчи ресурслардан фойдаланиш ҳам бугунги куннинг долзарб вазифаси бўлиб қолаётир.

Юқорида айтиб ўтилганлар саноат ишлаб чиқариши структурасини ўзгартириш, корхоналарни реконструкциялаш ва техника жиҳатидан қайта қуроллантириш, илмий-техника ишланмаларини жорий қилиш, маҳсулот сифатини оширишда нега жиддий силжишлар жуда ҳам кам, деган савол устида ўйлашга мажбур қилади. Бундан мазкур масалаларни ҳал этишга партия комитетлари таъсири нега етарли эмас, деган иккинчи савол ҳам келиб чиқади.

Энг муҳим камчилик афтидан шундаки, амал қилиб турган ялпи ёндашув ишлаб чиқаришнинг кўпгина командирларида ҳали ҳам сақланиб келаётган эскича иқтисодий фикрлаш юки билан қўшилиб, истиқболли вазифаларга янгича қарашга тўсқинлик қилмоқда, уларни ҳал этишни қандайдир иккинчи планга суриб қўймоқда.

Партия комитетлари жорий вазифаларнинг бажарилишини назорат қилар эканлар, 5—7 йил олдинроққа назар ташламайдилар. Аслида у ёки бу корхоналарнинг ишлаб чиқариш ва технология даражаси ривожига Иттифоқ ва жаҳон даражасига таққослаб туриб аниқ баҳо бериш, ишлаб чиқаришни янада ривожлантириш масаласини қўйиш ва уни назорат қилишга кўпроқ эътибор бериш даркордир. Партия комитетлари ҳар бир корхонада, ҳар бир министрликда ва идорада янги иқтисодий ва техника сиёсати ташаббускорлари ва уни амалга оширувчилар бўлишлари керак. Қайта қуришнинг амалий қадамлари фақат ана шу асосда амалга оширилиши керак.

Яратилган ишлаб чиқариш потенциалидан фойдаланишга ҳам худди шу нуқтаи назардан эътиборни кучайтириш лозимлигини айтиб ўтиш жоиздир. Республикамиз, маълумки, мамлакатнинг меҳнатга лаёқатли кишилар сероб регионы ҳисобланади. Бундай вазият ишлаб чиқариш қувватларини юқори даражада иш билан таъминлашга, мамлакатнинг бошқа регионларига нисбатан ишловчилар сменалилиги коэффиценти юқори бўлишига кўмаклашиши керакдек туюлади. Лекин амалда шундай бўлмаётир. Металл қирқиш, темирчилик-пресслаш, қуюв, тўқимачилик ва бошқа ускуналар мамлакат бўйича ўртача даражага нисбатан 15—20 процент кам ишламоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ўтган йил ўрталарида аҳволни таҳлил қилиб, бутун саноатни оширилган сменалилик режимига ўтказиш зарур, деган қатъий фикрга келди. Ана шу вақтда республикада мазкур йўналишда муайян тажриба орттирилган эди. Амалда пиллакашлик тармоғининг барча корхоналари, бир қатор машинасозлик корхоналари, жумладан: Андижондаги «Ирмаш» заводи, Чирчиқдаги трансформатор заводи, шунингдек, Қўқон шаҳри саноати сменалиликнинг юқори режимида ишлай бошлагандилар. Ҳисоб-китоблар шуни кўрсатдики, сменалиликни ошириш ҳисобига меҳнатга лаёқатли, аммо ишламаётган юз мингдан ортиқ кишини ижтимоий ишлаб чиқаришга жалб этиш ва қўшимча равишда йилига 3,4—3,8 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мумкин экан.

Бир ярим йилдан камроқ вақт ичида баъзи ишларни қилишга муваффақ бўлинди. Агар 1985 йилда саноатда ишчиларнинг сменалилик коэффициенти 1,36 ни ташкил этган бўлса, бу кўрсаткич ҳозир 1,62 га етди. Корхоналарни 2—3 сменали режимга ўтказиш натижасида бошланғич босқичда 4,7 бирликдаги ускуналарни, 70 минг квадрат метрга яқин ишлаб чиқариш майдонларини бўшатиш мумкин бўлди. Шу ишлаб чиқариш майдонларининг 19 минг квадрат метрида халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ташкил этилди. Практика оширилган сменалилик режими иқтисодий жиҳатдан мақсадга мувофиқлилигини кўрсатди. Масалан, Қўқон тикувчилик фабрикасида ана шу тадбир ҳисобига ускуналар иши давомийлигини 40 процентга оширишга, қўшимча равишда 100 мингта эркаклар кўйлаги ва умуман олганда 1,4 миллион сўмлик бошқа моллар ишлаб чиқаришга муваффақ бўлинди. Умуман олганда оширилган сменалилик режими республика корхоналарида фонд самарадорлигини ўртача 16 процентга ўстириш, маҳсулот бирлигига иш ҳақи сарфлаш улушини 7 процент камайтириш имконини берди.

Энг муҳими, 20 мингдан ортиқ кишини ижтимоий ишлаб чиқаришга жалб қилиш мумкин бўлди.

Натижалар-ку рўй-рост кўриниб турибди, аммо мана шу йўналишда янада актив, ҳужумкор иш давом эттирилмаётир. Бу ўринда нима тўсқинлик қилмоқда? Ишчилар, маъмурият ходимлари билан қилинган суҳбатлар ва шахсий таассуротлардан қуйидаги манзара пайдо бўлади. 2—3 сменали ишлашга ўтказилганда корхоналар қўшимча равишда 20—30 процент ишчини қабул қилишлари ва ўргатишлари, технологик ва ёрдамчи ускуналар ремонтини янада тиғизлаштиришни таъминлашлари, зарур хом ашё ва бошқа моддий ресурсларни қидириб топишлари лозим бўлади. Лўнда қилиб айтганда меҳнатнинг янги, янада мукаммал формалари ва усулларига ўтиш даркор. Инженер-техник ва бошқарув ходимлари эса ана шундай ўзгаришларга тайёр эмасликлари маълум бўлиб қолди. Кўпларни шошмасдан, «бир текис»ли ишлаш қаноатлантиради. Бунинг устига янгичасига ишлашни рағбатлантириш ҳам етарли бўлмаган.

Бу ўринда ҳал қилувчи сўзни партия ташкилотлари айтишлари керак ва асосий эътибор проблеманинг социал жиҳатига қаратилиши даркор. Юқорида айтганимиздек, сменалиликни ошириш аҳолининг ишламаётган қисмини меҳнатга жалб этади. Ишламаётганлар кимлар ўзи? Улар асосан малакасиз, баъзан ишлаб чиқаришда меҳнат қилиш учун бутунлай тайёргарликка эга бўлмаган ёшлардир. Уларга касб ўргатиш, ишчилар синфи сафига қўшиш олижаноб, мураккаб, аммо зарур вазифадир. Демак, касбга ўргатиш масаласи, саноатга жалб қилинаётганларнинг умуман маданиятини кўтариш, уларни турмушнинг турғунлигидан ижтимоий ишлаб чиқаришга тортиш корхоналар, районлар ва шаҳарлар партия комитетларининг жонажон ишига айланиши керак.

Бу иш билан маҳаллий Советлар янада катта ғайрат кўрсатиб шуғулланишлари керак. Кўп сменалилик Советларнинг ижроия комитетлари олдига бошқа талабларни ҳам қўяди. Кўпгина шаҳарларда ҳанузгача транспорт, кечки ва тунги сменаларда овқатланиш, мактабгача тарбия болалар муассасаларининг кеча-ю кундуз ишлаши масалалари ҳал этилмаган. Бу соҳадаги ишларни давом эттириш зарур деб ҳисоблаймиз. Аммо, уларни ҳал этишда давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги Қонундан кенг фойдаланиб, бундан буён иқтисодий методларга таяниш, меҳнаткашлар барча категорияларининг мазкур жараённи жадаллаштиришдан тўғридан-тўғри манфаатдорлигини таъминлаш лозим бўлади.

Бугунги кунда фақат технократик тасаввурлардан келиб чиқиб, саноатни интенсив ривожланиш негизларига ўтказишга эришиш мумкин эмаслиги ҳойнаҳой, ҳаммага аниқ-равшан бўлса керак. Социал эҳтиёжларни қаноатлантириш каттагина ҳаракатлантирувчи кучдир. Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва унинг сифатини яхшилаш саноатимиз биринчи навбатда ҳал этиши зарур бўлган проблемадир. КПСС XXVII съезди кўрсатиб берганидек, бу масала соф хўжалик доирасидан чиқиб, меҳнаткашларнинг туб манфаатларига дахл қилади, шунинг учун ҳам у умумпартиявий вазифадир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни ва хизмат кўрсатиш соҳаларини ривожлантиришнинг мақсадга йўналтирилган комплекс программасини маъқулладики, республиканинг бу программаси Иттифоқ программасининг контрол рақамларига жавоб беради, унда озиқ-овқат ва ноозиқ-овқат моллари ишлаб чиқариш ҳажмларини, шунингдек, хизмат соҳаларини илдам ривожлантириш кўзда тутилган. Бунда Ўзбекистон иттифоқдош республикалар орасида мазкур кўрсаткичлар бўйича охирги ўринлардан бирида эканлиги ҳисобга олинган.

Аммо, программани ишлаб чиқиш билан бирга, уни амалда рўёбга чиқаришни таъминлаш зарур. Лекин шуни афсус билан қайд этиш керакки, бу муҳим социал муаммони ҳал этишда ҳали сезиларли бурилиш рўй бергани йўқ. Беш йиллик планнинг топшириқлари ўтган йили бажарилмади, топшириқларни бажаришдаги қолоқлик бу йил ҳам сақланиб турибди.

Вужудга келган вазият таҳлили шуни кўрсатдики, кўпгина область, шаҳар, районларнинг партия органлари, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари кўпинча халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришга лоқайдлик, ҳатто баъзан менсимаслик муносабатида бўлмоқдалар, баъзи жойларда эса буни фақат ортиқча юк деб билмоқдалар. Шунинг натижасида Андижон ва Бухоро областларида, Тошкент шаҳрида ноозиқ-овқат товарлари ишлаб чиқаришда жиддий қолоқлик рўй бермоқда, шунинг учун ҳам республиканинг 200 дан ортиқ ёки ҳар олти корхонасидан бири ҳанузгача халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришга киришгани йўқ, ҳар беш корхонанинг бири жорий планларини бажаргани йўқ.

Ижобий силжишларнинг йўқлиги аҳолининг пул даромадлари билан уларни моллар ва хизматлар билан қоплаш ўртасидаги нобалансликнинг ўсишига олиб келмоқда.

Хизматлар кўрсатиш ҳақида гапирганда, республикада умумий истеъмол харажатлари структурасида хизматларнинг улуши камлиги билан боғлиқ бўлган пул муомаласида муайян даражада нуқсон борлигини айтиб ўтиш лозим бўлади. Бундай харажатлар 9 процентдан ҳам камроқки, бу даража Венгрия ва ГДРга қараганда икки марта ва ривожланган капиталистик мамлакатларга қараганда 4-5 марта пастдир. Айни бир пайтда саноат корхоналари кўрсатаётган тўловли хизматлар ҳажми ниҳоятда секинлик билан ўсмоқда. Жорий йилда биронта министрлик ёки идора бу борада планлаштирилган кўрсаткичга эришгани йўқ.

Бироқ бу йўналишда республикадаги ишлар аҳволида яхшиликка томон сира ҳам ўзгариш бўлмаётир, дейиш нотўғри бўлур эди. Чунончи, ип газлама, трикотаж ва тикувчилик моллари, пойабзал ишлаб чиқаришда Комплекс программа вазифалари илдам бажарилмоқда. Маҳсулот хилларини янгилаш ва сифатини оширишда муайян қадамлар қўйилди. Бу йил ип газламаларнинг янги структуралари ишлаб чиқилди ва жорий этилди, улар орасида поплин, батис, пахмоқ ва рўмолбоп газламалар бор. Тикувчилик корхоналарида ўтган йилга нисбатан сифати яхшиланган ва алоҳида модабоп янги молларнинг улуши 1,5 барабар кўпайди ва уларни ишлаб чиқариш умумий ҳажмда 31,8 процентни ташкил этди. Енгил саноат корхоналарида хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш шароитларида ишлаб чиқаришнинг қўшимча резервларини қидириб топиш борасида меҳнат коллективларининг активлиги ўсди. Трикотаж ва тикувчилик тармоқларининг 8 та корхонаси моллар ишлаб чиқариш ҳажмини 12,6 миллион сўмликка кўпайтириш таклифи билан чиқдилар.

Лекин биз бу ва бошқа бир қатор мисолларга қандай резервларга эга эканлигимизни ва улардан фойдаланиш учун ҳали кам иш қилаётганимизни кўрсатувчи фактлар деб қарасак яхшироқ бўлур эди. Ўз ишимизга ва таркиб топган объектив вазиятга реал ва соғлом баҳо бериш бу йўналишдаги фаолиятни тубдан яхшилаш йўлларини белгилаш имконини беради.

Бугунги кунда аҳволни яхшилашнинг асосий йўлларидан бири, такрор айтамизки, республикада яратиб қўйилган ишлаб чиқариш потенциалини тўла ишга солиб юборишдан иборатдир. Чунончи, шуни ҳисобга олиш керакки, республикада халқ истеъмоли молларининг учдан бир қисмини ишлаб чиқарадиган енгил саноатни ривожлантиришга ўтган беш йиллик мобайнида 1 миллиард сўмдан ортиқ капитал маблағ сарфланди. Ишлаб турган қувватлар ёнига 84 та корхона ва филиаллар қўшилди. Бироқ давлат сарфлаган маблағлардан олинаётган самара имконият даражасидан ва кутилаётганидан анча пастдир. Бунинг асосий сабаби эса авваламбор ишлаб чиқаришни ёмон ташкил этиш, технология интизомининг пастлиги, кадрлар малакасининг бўшлигидадир. Хўжалик раҳбарлари, партия комитетларининг эътибори ва меҳнат коллективларининг куч-ғайратлари ана шу нуқсонларни бартараф этишга жамланиши зарур.

Агар биз ип газлама ишлаб чиқарадиган тармоқ қувватларидан фойдаланишни Иттифоқдаги ўртача даражага етказишга эришсак, қўшимча равишда қарийб 100 миллион сўмлик маҳсулот оламиз.

Бу ишда ҳеч истисносиз халқ хўжалиги бўлинмалари ҳаммасининг иштирок этиши халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг иккинчи йўлидир. Ҳар бир корхона ҳар қандай шароитларда ўз иш ҳақи фондини ўзи ишлаб чиқараётган моллар қиймати билан ўзаро нисбат қилиб кўриши керак. Лекин шу ўринда моллар хили хусусида юзаки иш кўришдан огоҳлантиришни истардик. Бу ишда фақат истеъмолчи манфаатлари асос қилиб олиниши лозим.

Қуйидаги фикрни айтиш ҳам жоиз кўринади. Республикада яратилган саноат потенциали энг мураккаб буюмлар ишлаб чиқариш, ҳатто шахсий компьютерлар, маиший радиоэлектроника аппаратларигача ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш имконини беради.

Лекин бизда бундай буюмлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилмаган. Биз мураккаб маиший техникага бўлган эҳтиёжимизни асосан мамлакатнинг бошқа регионларидан буюмлар келтириш ҳисобига қондирмоқдамиз. Фан-техника тараққиёти ютуқларидан баҳраманд бўлаётган корхоналарда ўтган аср даражасидаги маҳсулотлар: мих, ҳар хил скобалар, энг оддий асбоблар ишлаб чиқарилаётганлигидан шу корхоналарнинг раҳбарлари уялишлари керак.

Йирик бирлашмалар ва заводлар янги хўжалик механизмидан фойдаланиб дадиллик билан ихтисослашган цех ва участкалар очишлари, ўз манфаатлари ва ижтимоий нафни кўзлаб, бошқа корхоналар билан кооперацияда ишлашни йўлга қўйишлари керак.

Образли қилиб айтганда, интенсивлаштиришга олиб борувчи, ҳам фан-техника тараққиёти омилини, ҳам инсон омилини ўзига қамраб олувчи ойдин йўл, партия белгилаган жадаллаштиришга эришишга имкон берувчи йўл — бу хўжалик ҳисобидир. 1988 йил бу борада бурилиш йили бўлади: саноат тармоқлари оммавий равишда ўз-ўзини қоплаш ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш шароитларида ишлашга ўтказилади. Бу тадбир корхона раҳбарларидан юксак даражада омилкорликни талаб этади. Чунки, қабул қилинадиган қарорлар учун раҳбарларнинг масъулияти ниҳоят даражада ошади, социал ривожланиш, меҳнат коллективларининг, ҳар бир меҳнатчининг моддий фаровонлиги уларга тўғридан-тўғри боғлиқ бўлади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети хўжалик юритишнинг янги шароитларида корхоналар тақдирига жиддий ташвиш билан қарамоқда, бошқаришнинг барча даражаларида, бошланғич партия тшкилотлари секретарлари орасида иқтисодий ислоҳотнинг моҳиятини чуқур тушунтириш юзасидан зарур тадбирларни кўрмоқда, бошқаришнинг иқтисодий методларини эгаллаб олишда амалий ёрдам берилди. Ҳар бир областга молия, банк, таъминот органларининг, Ўзбекистон ССР Меҳнат давлат комитетининг, Ўзбекистон ССР Давлат статистика комитетининг мутахассислари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бўлимларининг масъул ходимлари юборилди. Жойларда амалий ўқиш-ўргатишлар ташкил этилди, семинарлар ўтказилди, уларда хўжалик юритишнинг янги шароитларига ўтаётган барча корхоналарнинг вакиллари қатнашдилар.

Шу билан бирга тан олиш керакки, хўжалик юритишнинг янги шароитларига ўтиш билан боғлиқ бўлган муаммолардан ҳали анчагина бор. КПСС Марказий Комитетида шу йил ноябрь ойида ўтган кенгашдаги нутқида М. С. Горбачев коллективларни хўжалик ҳисобига ўтишга тайёрлаш лозимлигини, хўжаликни бошқариш бўғинида ҳам, меҳнат коллективларида ҳам бу масалага ғоят енгил-елпи қаралаётганлигини таъкидлади. Қилинган ишларни тадбирлар занжиридаги бўғиндан бошқа нарса эмас, деб ҳисоблаш керакки, бу борадаги ишлар шу йил билан чегараланмайди. Бугунги кунда бу соҳадаги иш марказини ҳар бир меҳнат коллективига кўчириш зарур. Ишчидан тортиб директоргача — ҳаммани сўзда эмас, амалда умумий иқтисодий таълим билан қамраб олиш даркор. Бундай таълим ҳар бир иш жойида резервларни қидириб топиш мақсадини кўзлаши лозим. Ўқишни шундай ташкил этиш лозимки, ҳар бир киши маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш, ускуналар ва хом ашёдан оқилона фойдаланиш, ҳамма нарсада тежамкорлик учун курашда ўзи ва жамият манфаатини тушуниб олсин.

Янги шароитларда ишлаш партия ходимлари учун ҳам жиддий синовдирки, улар корхона фаолиятига эскичасига баҳо беришдан воз кечишлари, янги шароитларда экономикага партиявий раҳбарлик методларини эгаллаб олишда бошланғич партия ташкилотларига амалий ёрдам беришлари, илғор тажрибани қидириб топиш ва кенг ёйишлари зарур. Ана шу ойдин йўлни бунёд этиш ва ундан илгарилаб бориш зарур. Бу жуда ва жуда ҳам қийин ишдир. Лекин бизнинг олдимизда бошқа йўл йўқ.

А. ИКРОМОВ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми санъат соҳасида кадрлар тайёрлашдаги хизматлари учун А. Расулов номли Самарқанд давлат санъат билим юртининг директори ўртоқ Олимбой **Раҳмоновга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия органларида кўп йил самарали ишлаганлиги ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия контроли комиссиясининг инструктори ўртоқ Ҳамза Мирзажонович **Билолиддиновни** Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиумининг Фахрий ёрлиги билан мукофотлади.

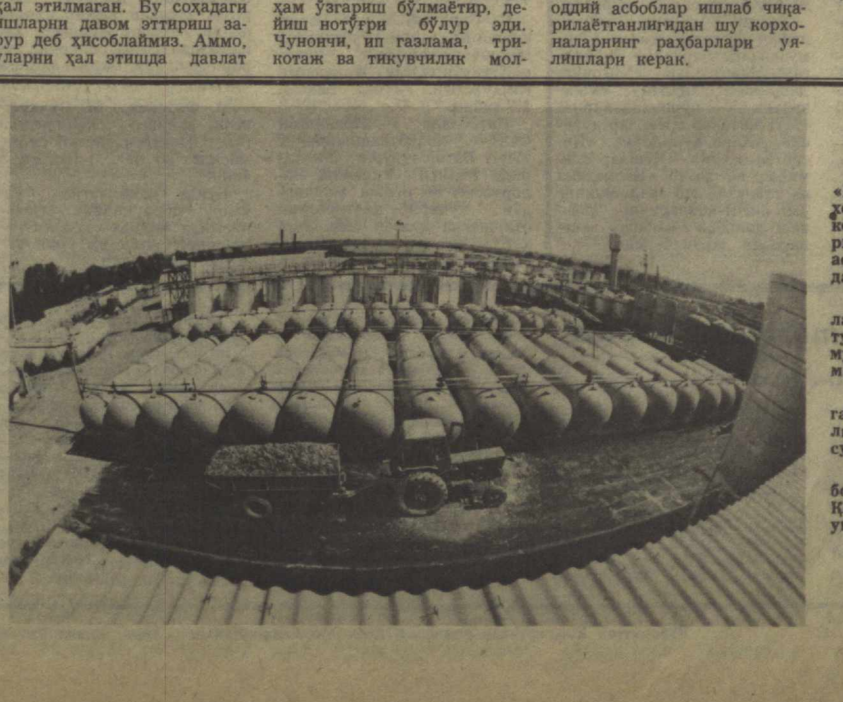

◆ **Самарқанд районидаги «Партия XXV съезди» совхоз-заводи қайта ишлаш корхонасининг ишга туширилган мева шарбатларини асептик сақлаш цехида дастлабки маҳсулот олинди.**

Цехда Югославияда тайёрланган автомат линия ишлаб турибди. Бу линия область мутахассислари томонидан монтаж қилинган.

Лойиҳадаги тўла қувватга эришилгач, цехда ҳар йили 50 минг тоннагача маҳсулот тайёрлаш мумкин.

Суратларда: 1. Янги цех бошлиғи Ш. Мустафоев. 2. Қайта ишлаш корхонасининг умумий кўриниши.

Р. Ғафуров фотолари

(ЎзТАГ).

ЁРДАМЧИ ХЎЖАЛИКЛАРНИ ВА ҲУНАРМАНДЧИЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШГА КЎПРОҚ ЭЪТИБОР БЕРАЙЛИК

ИЛГАРИ ХАБАР ҚИЛИНГАНИДЕК, ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БЮРОСИНИНГ МАЖЛИСИДА ХОРАЗМ ОБЛАСТЬ БОҒОТ РАЙОНИДАГИ НАРИМАНОВ НОМЛИ ҲАМДА УРГАНЧ РАЙОНИДАГИ КАЛИНИН НОМЛИ КОЛХОЗЛАРНИНГ ЁРДАМЧИ ХЎЖАЛИКЛАРИНИ ВА ҲУНАРМАНДЧИЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ, МЕҲНАТГА ҚОБИЛИЯТЛИ АҲОЛИНИНГ БАНД БЎЛМАГАН ҚИСМИНИ УЛАРГА ЖАЛБ ЭТИШ СОҲАСИДАГИ ИШ ПРАКТИКАСИ КЎРИБ ЧИҚИЛИБ, ИЖОБИЙ БАҲОЛАНДИ.

● Областнинг энг катта пахтакор хўжалиги бўлмиш **Нариманов номли колхоз** иқтисодий ва социал ривожланиш масалаларини аниқ мақсадни кўзлаб ҳал қилмоқда.

Хўжалик территориясида 5300 нафар меҳнатга қобилиятли аҳоли яшайди. Шулардан 2600 киши колхоз ишлаб чиқаришида банд, қўшни хўжаликларда ва турли ташкилотларда 1600 киши ишлайди. Банд бўлган колхозчилардан салкам 500 киши йил мобайнида иш билан атиги 30—40 процент таъминланади.

Колхоз партия ва касаба союз ташкилотлари буни, шунингдек аҳолининг ҳар йили қарийб 500 киши ўсишини эътиборга олиб, меҳнат ресурсларидан яна ҳам тўлиқроқ фойдаланиш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилмоқдалар. Шу мақсадда асосан халқ истеъмоли моллари тайёрлайдиган ёрдамчи корхоналар ва ҳунармандчилик интенсив ривожлантирилмоқда. Натижада кейинги йилларда 17 та ёрдамчи цех барпо этилиб, уларда 367 киши меҳнат қилмоқда. Чинни ва сопол буюмлар, металл тўр, кунжут ёғи, полиэтилен плёнка ва ундан буюмлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилган, биофабрика ишлаб турибди.

Колхоз партия ташкилоти билан правлениесининг каттагина ташкилотчилик ишлари туфайли дренаж қувурлар, темир-бетон буюмлар, оҳак ишлаб чиқарувчи цехлар, қуюв цехи барпо этилдики, уларнинг маҳсулоти капитал қурилишда ва колхоз ишлаб чиқаришининг бошқа соҳаларида кенг фойдаланилмоқда. Буларнинг ҳаммаси мелиорация ишлари аҳволини яхшилашга, теплица хўжалигини ривожлантиришга, қўшимча одам ресурсларини жалб этишга, якка тартибдаги меҳнат фаолияти учун шарт-шароитларни яратишга кўмаклашмоқда.

Илгари колхоз қуён териларини ишлов бермасдан донаси учун 70 тийиндан топширган бўлса, эндиликда тайёр маҳсулот ҳолига келтирилган хом ашё 10 баравар кўп даромад бермоқда. Шу муносабат билан ҳозирги вақтда қуёнчилик фермасини янада ривожлантириш мўлжаллаб қўйилди, бу эса мўйна маҳсулотлари ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш ва қўшимча 25 кишини ишга жойлаштириш имконини беради.

Қурилиш ҳажмларининг оширилиши колхоз правлениесини ёғочсозлик, дераза ва эшик блоклари, аравалар ҳамда турли қурилиш конструкцияларини ишлаб чиқарувчи цехни барпо этишга ундади. Цехни хом ашё билан таъминлаш учун колхоз ҳар йили шартнома билан ўз вакилларини Красноярск ўлкасига юборади, улар ажратилган майдонларни синиб тушган дарахтлар ва шох-шаббалардан тозалаш билан банддирлар. Бажарилган иш учун ёғоч бериш ва уни колхозга жўнатиш билан ҳисоб-китоб қилинади. 1986 йилда шу йўл билан колхоз учун 7 минг куб метр ёғоч тайёрланди. Ёғоч етказиб бериш ҳажмини йилига 20 минг куб метрга чиқариш мўлжалланмоқда.

Мана шуларнинг ҳаммаси хўжаликнинг социал ривожланиш муаммоларини жадал суръатлар билан ҳал этишига имкон беради. Бу ерда 250 кишидан иборат ремонт-қурилиш бригадаси тузилган бўлиб, кейинги вақтларда унинг кучлари билан чорвадор уйи, 15 та дала шийпони, фельдшерлик-акушерлик пункти, қишлоқ врачлик амбулаторияси, 5 та мактаб, 6 та болалар боғчаси, алоқа уйи, 4 та ҳаммом, 3 та кинотеатр, жами саҳни 6100 квадрат метр турар жой бинолари, маданият саройи, 12 минг ўринли стадион ва бошқа бир қанча объектлар фойдаланишга топширилди. Умуман колхозда уй-жой билан таъминланиш муаммоси батамом ҳал қилинган. Ҳар бир аҳолига ўрта ҳисобда 18 квадрат метр турар жой майдони тўғри келади.

Аҳолига хизматни яхшилаш, одамларни актив меҳнат фаолиятига жалб этиш мақсадида миллий таомлар тайёрловчи кооператив ташкил этилган, нон ёпиш цехи қурилган, коммунал хизмат кўрсатувчи бригада тузилган. Касаначиликни ташкил қилиш чоралари кўрилмоқда. Шундай қилиб, колхознинг ёрдамчи цехлари ва қурилиш бригадаларида қўшимча 500 дан зиёд киши иш билан таъминланган. Улар ўтган йили салкам бир миллион сўмлик маҳсулот ва халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқардилар. Ёрдамчи ҳунармандчиликдан 120 минг сўмдан кўпроқ фойда олинди, рентабеллик 14 процентни ташкил этди (колхозчиларнинг ўртача иш ҳақи 180 сўм, ёрдамчи хўжаликда эса 205 сўм бўлди).

Шуниси диққатга сазоворки, бошланган ишнинг биринчи кунлариданоқ партия комитети ёрдамчи ҳунармандчиликнинг ривожлантирилишини қатъий назорат остига олди. Коммунист раҳбарларнинг, шу жумладан правление раисининг, етакчи мутахассисларнинг белгиланган программа қандай амалга оширилаётганлиги тўғрисидаги ҳисоботлари тинглаб турилмоқда, бу эса мўлжалдаги ишларни жадаллаштиришга ижобий таъсир қилмоқда.

Хоразм область партия комитети Нариманов номли колхоз бошланғич партия ташкилоти билан правлениесининг меҳнат ресурсларидан тўлиқроқ фойдаланиш, социал муаммоларни ҳал этиш, аҳолининг харидоргир молларга бўлган талаб эҳтиёжларини қондириш соҳасидаги тажрибасини умумлаштириб, оммалаштирмоқда.

● **Урганч районидаги Калинин номли колхозда** ҳам йилига 500 минг сўмлик бинокорлик материаллари, кенг истеъмол моллари ишлаб чиқарувчи ёрдамчи цехлар ишлаб турибди. Ҳозир колхоз территориясида Украина олимлари ишлаб чиққан лойиҳа асосида, Закарпатьедаги Калинин номли колхоз мутахассислари билан ҳамкорликда қўзиқорин етиштириладиган теплица қурилмоқда, полиэтилен буюмлар ишлаб чиқариладиган цех, шунингдек керамика ва черепица цехи, нутрия етиштириладиган ферма ва мўйнадан қалпоқ тайёрланадиган цех ҳамда бошқа объектлар барпо этилмоқда. Ана шу цехлар фойдаланишга топширилганидан кейин ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик ҳажми 3 миллион сўмни ташкил этади, хўжалик ҳар йили 700 минг сўмдан кўпроқ соф фойда олади, бу эса меҳнатга қобилиятли аҳолининг банд бўлиш даражасини ошириш билан боғлиқ иқтисодий, социал, тарбиявий ҳамда бошқа муҳим проблемаларни яхшироқ ҳал этиш имконини беради.

Ана шу колхозлар базасида областдаги партия, совет активларининг, корхоналар раҳбарларининг иштирокида семинар-кенгаш ўтказилди. Ҳозирги вақтда область колхозлари ва совхозларида 282 та ёрдамчи хўжалик ишлаб турибди. Буларда икки мингдан зиёд киши меҳнат қилмоқда. Улар ўтган йил 10 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқариб, реализация қилдилар. Шу беш йилликнинг охиригача қўшимча яна 200 та ёрдамчи хўжалик ташкил этилади, бу эса иш жойларини икки баравар ошириш ва меҳнатга қобилиятли қишлоқ аҳолисининг банд бўлмаган қисмидан 5 мингга яқин кишини меҳнатга жалб этиш имконини беради.

Шу билан бирга область партия, совет ва хўжалик органлари ёрдамчи корхоналар билан ҳунармандчиликни янада ривожлантириш учун барча имконият ва ресурслардан етарлича фойдаланмаяптилар. Илғор хўжаликларнинг ижобий иш тажрибаси бошқа колхоз ва совхозларда ҳали жуда суст қўлланилмоқда, уларнинг кўпчилигида ҳали мазкур масалаларни ҳал этишга комплекс ёндашув ҳамон таъминланмаяпти.

Ишчиларни тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш, республиканинг турдош корхоналарида раҳбар кадрлар, мутахассисларнинг стажировкасини ташкил этиш борасида аниқ мақсадни кўзлаб иш олиб борилмаяпти. Тайёрланаётган маҳсулот сифати ва ишлаб чиқариш маданияти танг жойлигича қолмоқда. Ёрдамчи корхоналарнинг техника, запас қисмлар, материал-хом ашё ресурслари билан таъминланишига бўлган эҳтиёжлари ниҳоятда кам қондирилмоқда. Область агросаноат комитети билан район агросаноат бирлашмаларининг жойлардаги бўлимлари кўпинча бу соҳадаги ишларда ёрдамчи корхоналар билан ҳунармандчилик фаолияти тўғрисида ҳисобот ва маълумотларни йиғишдан нарига ўтмаяптилар.

Партия комитетлари коммунистларни ишлаб чиқаришда жой-жойига қўйиш, коллективлардаги ишларнинг аҳволи учун коммунистларнинг масъулиятини, ишлаб чиқариш, ижтимоий ва сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтиришда уларнинг авангардлик ролини ошириш масалалари билан етарлича шуғулланмаяптилар.

ВТЭК ва ВКК врачларининг съезди

Ўзбекистон ВТЭК ва ВКК врачларининг Тошкентда бўлиб ўтган биринчи съезди делегатлари социал таъминот органлари медицина бўлимлари фаолиятини тубдан қайта қуриш, уларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, эксперт врачлар тайёрлаш даражасини ва бу касб обрў-эътиборини ошириш масалаларини ҳамда бошқа муҳим проблемаларни муҳокама қилдилар. Съезд ишида республиканинг ҳамма областларидан врачлар квалификация комиссияси ва врачлар-меҳнат эксперт комиссияларининг етакчи мутахассислари, шунингдек, РСФСР, Украина, Белоруссия, Литва вакиллари қатнашдилар.

Республикада ишлаб чиқариш ва йўл-транспорт травматизмининг олдини олиш борасидаги ишлар ҳамон суст эканлиги, касаллик натижасида йўқотилган меҳнат қобилиятини тиббий ва социал жиҳатдан тиклаш илмий асосланган системасини ривожлантиришга ҳам кам эътибор берилаётганлиги айтилди.

Яқинда тузилган Ўзбекистон ВТЭК ва ВКК врачлари илмий жамияти мана шу муҳим масалаларни ҳал этишда ниҳоятда актив қатнашмоғи керак, деб таъкидлашди съезди делегатлари.

(ЎзТАГ).

Филателия—жиддий иш

Бутуниттифоқ филателистлар жамияти Ўзбекистон республика бўлими правлениесининг Тошкентда ўтган пленуми қатнашчилари бўш вақтни қизиқарли ва фойдали ўтказиш шакли — маркаларни коллекциялашни кенг кўламда тарғиб қилиш зарурлиги тўғрисида гапирдилар.

Ўзбекистон бўлими правлениесининг раиси Э. Ҳамидов доклад қилди.

Пленумда белгиланган тадбирлар орасида «Союзпечать» магазинлари, клублар ва кинотеатрларда мунтазам равишда филателия виставкаларини ўтказиб туриш, шонли воқеаларга атаб тематик стендлар ташкил этиш, корхоналар, олий ўқув юртлари, техникумлар, мактаблар коллективларида филателияга оид лекциялар ўқиш тадбирлари бор. Ёш филателистлар клубларини кенгайтириш зарурлиги айтиб ўтилди.

Пленумда Бутуниттифоқ филателистлар жамияти правлениеси раисининг ўринбосари И. Ф. Рижков нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

Маркалар ҳикоя қилади...

Тошкентнинг Бош почтамти биносида очилган филателия кўргазмасида Совет давлатининг қаҳрамонона тарихини билиб олиш мумкин. Бутуниттифоқ филателистлар жамиятининг республика бўлими уюштирган бу кўргазма Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган.

Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон, Москва, Мурманск, Орск филателистлари йиққан маркалар бу ерга қўйилган. Владимир Ильич Ленин ва унинг сафдошлари революцион фаолиятига, Улуғ Ватан уруши тарихига бағишланган стендлар мавзуси жуда ранг-баранглиги билан ажралиб турибди.

Ёшлар бўлимига йигирма нафар филателистнинг мажмуасидаги маркалар қўйилган. Мажмуалар «Уйғониш даврининг санъати», «Ўзбекистон қўриқхоналари», «Мўъжизакор эртаклар дунёси», «Ҳаво ҳукмдори», «Инсон ва океан», «Қушлар оламида» ва ҳатто «Косметика ва табиат», деб аталишининг ўзи йигит-қизларнинг қизиқиш доираси нақадар кенглигидан дарак беради.

(ЎзТАГ).

ҚИЗИҚЧИ ВА БОШҚАЛАР

◆ Тошкент давлат циркида москвалик артистларнинг чиқишлари бошланди. Меҳмонлар республикамиз пойтахтига ранг-баранг программали номерлар билан келишган. Томошабинлар хитойча ўйинларни, жонглерларнинг чиқишларини, гимнастикачиларнинг маҳоратларини ва қизиқчиларнинг ичакузди номерларини самимий қаршиламоқдалар.

Суратда: ҳайвон ўргатувчилар Юрий Качаев билан Лариса Борисова тўртоёқли «артистлар»ни ўйнатмоқдалар.

Р. Нуриддинов фотоси

(ЎзТАГ).

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

ЎЗБЕКИСТОН ССР «ФАН» НАШРИЕТИ ҚУЙИДАГИ КИТОБЛАРНИ ЎЗБЕК ТИЛИДА ЧОП ЭТДИ:

Д. Алимова, Ю. Ахтямова. Янги ҳаёт жарчилари. 52 бет. Баҳоси 10 тийин.

Рисола Коммунистик партия ва Совет ҳокимиятининг хотин-қизларни озодликка чиқариш йўлида амалга оширилган тадбирлари ҳамда Совет ҳокимиятининг 70 йиллик тарихи давомида Ўрта Осиё республикалари аёллари эришган улкан зафарларга бағишланади.

С. Турдиев. Улуғ Ватан уруши йилларида Ўзбекистон меҳнаткашларининг кўчириб келтирилган болаларга ғамхўрлиги. 72 бет. Баҳоси 15 тийин.

Китобчада Ўзбекистон ССР меҳнаткашларининг Улуғ Ватан уруши йилларида РСФСР, Украина, Белоруссия ва бошқа жойлардан кўчириб келтирилган ота-онасиз қолган болаларга ҳар томонлама кўрсатган ғамхўрликлари ёритилган.

А. Жалолов. Озодликни улуғлаб. 52 бет. Баҳоси 15 тийин.

Рисолада Октябрь инқилобини хурсандлик билан кутиб олган ва ўзининг поэзияси, жўшқин ҳаётини социализм қуриш ишига бағишлаган шоир Хислат ижоди ҳақида маълумотлар берилган.

С. Шермуҳамедов, С. Мирзаев. Ойбек ва ўзбек совет адабиёти. 60 бет. Баҳоси 10 тийин.

Китобда ўзбек совет адабиётининг шаклланиши ва тараққиётига ўзининг салмоқли ва бебаҳо ҳиссасини қўшган Ойбекнинг ҳаёти ва ижоди ёритилади.

Ф. Орипов. Тошкент ўтмишидан лавҳалар. 24 бет. Баҳоси 5 тийин.

Ушбу рисола ўқувчини XIX аср охири ва XX аср бошларидаги Тошкент тарихи, хусусан шаҳар аҳолисининг социал табақаси, ҳунармандлари ва уларнинг турар жойлари билан таништиради.

М. Файзиев, М. Охунжонова. Меҳнат коллективи совет жамияти сиёсий системасида. 36 бет. Баҳоси 5 тийин.

Бунда социалистик ўз-ўзини идора қилиш механизмида меҳнат коллективларининг роли ва ўрни ҳақида сўз боради.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

◆ **СССР КУБОГИ.** Биллур соврин учун 1988 — 1989 йилларда ўтказиладиган баҳс иштирокчилари ўртасида қуръа ташланди. Дастлабки босқич учрашувлари келаси йилнинг 2 май куни бошланади. Бунда биринчи лиганинг 22, иккинчи лиганинг 42 кучли коллективи иштирок этади. Олий лига командалари соврин учун курашнинг 1/16 финалидан бошлаб қатнашадилар. Баҳс иштирокчилари 16 группага бўлинди. Республикамиз футбол командаларидан тўрт нафари кубок учун курашда иштирок этади. 9 группа: «Мелиоратор» (Чимкент) — «Кузбасс» (Кемерово), «Динамо» (Самарқанд) — «Звезда» (Пермь). 10 группа: «Геолог» (Тюмень) — «Мелиоратор» (Қизил Ўрда), «Нефтяник» (Фарғона) — «Олға» (Фрунзе). 11 группа: «Динамо» (Барнаул) — «Пахтакор» (Тошкент), «Химик» (Жамбул) — «Металлург» (Новокузнецк). 12 группа: АСК (Хабаровск) — «Помир» (Душанба), «Трактор» (Павлодар) — «Хонқа» (Хоразм).

Группа ғолиблари олий лига командалари билан майдонга тушадилар. Республикамиз футболчилари мазкур тартибда, пойтахт торпедочилари Хабаровскнинг «Металлист», Донецкнинг «Шахтёр» ҳамда пойтахт темирйўлчилари билан курашни давом эттиришлари мумкин бўлади. Олий лига командалари дастлабки учрашувни сафарда ўтказадилар.

◆ **ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИ.** Цюрихда 1990 йили Италияда ўтказиладиган жаҳон чемпионати финалига даъвогарлар ўртасида қуръа ташланди. Финалда йигирма тўрт команда иштирок этади. Шундан ўн тўрттаси Европа мамлакатларидан бўлса, қолган учтаси жанубий Америка командаси бўлади. Осиё, Шимолий ва Марказий Америка ҳамда Африка мамлакатларидан иккитадан команда танланади. СССР терма командаси учинчи группада ГДР, Австрия, Исландия ва Туркия футболчилари билан саралаш ўйинларини ўтказадиган бўлди. Тўрт командали группалардан фақат ғолиб коллектив, беш командали группалардан иккитадан кучли футбол клуби финалга йўлланма олиши мумкин.

(«Совет Ўзбекистони»нинг навбатдаги сони 17 декабрда чиқади).

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

СССР Ички ишлар министрлигининг
ТОШКЕНТ ВА РЯЗАНЬ ОЛИЙ МАКТАБЛАРИ, ВЛАДИМИР, БРЯНСК, РОСТОВ ВА ЧИМКЕНТ ЎРТА МАКТАБЛАРИГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Олий мактабларда ўқиш муддати — 4 йил.
Ўрта мактабларда ўқиш муддати — 2 йил.
ОЛИЙ МАКТАБЛАРГА КИРУВЧИЛАР ҚУЙИДАГИ КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИНИ ТОПШИРАДИЛАР: рус тилидан (ёзма, иншо), СССР тарихидан (оғзаки), жамиятшуносликдан (оғзаки).

ЎРТА МАКТАБЛАРГА КИРУВЧИЛАР ҚУЙИДАГИ КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИНИ ТОПШИРАДИЛАР: рус тилидан ёзма, СССР тарихидан оғзаки.

СССР ИЧКИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИ МАКТАБЛАРИГА СОВЕТ АРМИЯСИ САФЛАРИДА ЎЗ ХИЗМАТ БУРЧЛАРИНИ ЎТАБ ҚАЙТГАН, ЁШИ 30 ДАН ОШМАГАН ЭРКАКЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
ЎҚИШНИ ТУГАТГАЧ МАКТАБЛАРНИ БИТИРГАНЛАРГА «ИЧКИ ХИЗМАТ ЛЕЙТЕНАНТИ» УНВОНИ ВА ЮРИСТ ДИПЛОМИ БЕРИЛАДИ.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш лозим: ўрта маълумот ҳақидаги аттестат (асли), ишлаб чиқариш ёки хизмат характеристикаси, комсомол ёки партия характеристикаси, меҳнат дафтарчасидан нусха, туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома нусхаси, ҳарбий билет.
Справкалар юзасидан яшаш жойидаги Ички ишлар бошқармаси МВД кадрлар бўлимига шахсан мурожаат қилинсин.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг
РЕСПУБЛИКА ЎҚУВ-КУРС КОМБИНАТИ
1987—1988 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Республика ўқув-курс комбинати савдонинг қуйидаги соҳалари бўйича мутахассисларни тайёрлайди: БАРЧА ПРОФИЛДАГИ ОЗИҚ-ОВҚАТ ВА САНОАТ ТОВАРЛАРИ КОНТРОЛЕР-КАССИРЛАРИ ВА СОТУВЧИЛАРИ.

17 ёшдан 25 ёшгача бўлган ўрта маълумотли қизлар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.
ЎҚИШ МУДДАТИ — 6 ОЙ.
Тугатганларга «Контролер-кассир» ёки «сотувчи» ихтисоси берилади.
Озиқ-овқат (саноат) товарлари кичик сотувчиларини тайёрлайдиган группаларга ҳам тугалланмаган ўрта (8, 9 синф) маълумотли 15 ёшдан 25 ёшгача бўлган қизлар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.
Ўқиш муддати — 8 ой, тугатганларга «кичик сотувчи» ихтисоси берилади.
Қабул қилинган ўқувчиларга ҳар ойда 54 сўмдан 63 сўмгача стипендия берилади.
Республика ўқув-курс комбинати Ўзбекистон шаҳарларида яшайдиган қизларни шаҳар ва область савдо бошқармалари маҳаллий савдо идораларининг йўлланмаси билан қабул қилади.
Ўқиш даври меҳнат стажига киради.
Ҳужжатларни қабул қилиш, шунингдек, группаларда ўқиш бутун йил давомида узлуксиз олиб борилади.
Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.
Ўқиш рус ва ўзбек тилларида олиб борилади.
Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, 086/У формадаги медицина справкаси, 3х4 см. ҳажмидаги 4 дона фотосурат, характеристика, йўлланма.
Республика ўқув-курс комбинатининг адреси: 700173, Тошкент шаҳри, Акмал Икромов райони, Бобур кўчаси, 3-уй (13 ва 70-автобусларнинг «Тез ёрдам касалхонаси», 4 ва 9-трамвайларнинг «Чўпон-ота» бекатлари). Телефонлар: 75-35-86, 75-35-92.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
кафедралар бўйича
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

доцентлар: биология, ўзбек тили ва адабиёти;

катта ўқитувчилар: умумтехника фанлари (чизма геометрия ва чизмачилик), жисмоний тарбия, география, олий математика (алгебра ва сонлар назарияси — 2), биология, ҳисоблаш техникаси ва математика ўқитиш методикаси (2);
ўқитувчилар: умумтехника фанлари (машиналарнинг деталлари), тилчиликка таалуқли бўлмаган ихтисосликлар бўйича рус тили, КПСС тарихи, рус тили амалий курси, рус ва чет эл адабиёти, биология, ҳисоблаш техникаси ва математика ўқитиш методикаси.
Конкурс муддати — 20 декабргача.

Мурожаат учун адрес: 702500, Тошкент области, Ангрен шаҳри, 48 «В» квартали, 1-В уй.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Хитой ўйинлари** (15, 16, 17, 18/XII да 19.30 да).

Ўрта Осиё медицина педиатрия институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари фармакология кафедрасининг доценти М. М. Маликовга отаси

Мажид МАЛИКОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат чет тиллар педагогика институти коллективи маркча-ленинча фалсафа кафедрасининг мудири, доцент С. О. Облоқуловга отаси

Облоқул НУРМАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети Ўзбекистон Телевидениесининг катта редактори М. Иноғомовага онаси

Ҳиноят АКБАРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 15/XII да **Чио-Чио-Сан**, 16/XII да **Раймонда**.

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТЬ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ДРАМА ТЕАТРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ (Ҳамза номидаги ўзбек давлат академик драма театри биносида) 15/XII да **Сепсиз қиз** (19.00). 16/XII да **Оптимистик трагедия** (19.00).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 16/XII да **Олифта**.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 15/XII да **Отасининг қизи** (19.00), 16/XII да **Қора камар** (19.00).

• Тингланг, томоша қилинг

15 ДЕКАБРЬ, СЕШАНБА

Телевидение

МТ-I. 8.00 — 90 минут. 9.35 — «Уқагинам инқилобни жонингдан сев». Спектакль. 10.40 — Дина Иоффе чалади (фортепьяно). 11.20 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — Қайта қуриш прожектори. 16.55 — Уларнинг номлари унутилмаслиги керак... 17.40 — Мактаб — қайта қуриш муаммолари. 18.30 — Мультфильм. 18.40 — Ҳозирги замон ва ишчилар ҳаракати. 19.10 — Шеърият лаҳзалари. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — Туб ислоҳот йўлларида. 19.50 — Ўртоқ қўшиқ. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Планеталар паради». Бадиий фильм. 23.55 — Дунё воқеалари. 00.10 — Шахмат. Жаҳон чемпионати.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 Қишлоқ хўжалиги. 9.35— Тарих. 10.05 — Француз тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 12.05 — Рус тили. 13.05 — «Бемаънилигим тарихи». Бадиий фильм. 15.00, 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Ритмик гимнастика. 19.15 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 20.00 — Социализм мамлакатларида. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 21.15 — Реклама. 21.20 — Илмий-оммабоп фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Биз джазда куйлаймиз. 23.05— Янгиликлар.

УзТВ-I. 6.55 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Тонгги тароналар. 7.30 — Ахборот. 7.50— Салом, кичкинтойлар. 16.45 — Телефильм. 17.00 — «Кумуш ўтлоқ». Фильм-концерт. 17.30— Табиатшунослик. 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — Мультфильм. 18.30 — Меҳри дарё шоиримиз. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Қайта қуриш ва атеистик пропаганда. 20.15 — Телефильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.20 — Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессияси олдидан. 21.30 — Время. 22.05 — «Ўлик мавсум». Бадиий фильм. 2-серия.

УзТВ-II. 19.35 — Кино ва давр. 20.20 — Телефильмлар. 21.00 — Келажак ҳақида ўйлаб. 21.30 — Время. Фрунзе. 22.05 — Илмий-ишлаб чиқариш интеграцияси. 22.35 — «Москва учун жанг». Бадиий фильм, 2-фильм. 1-серия.

Радио

Биринчи программа. 8.30 — Қўшиғимиз сизга армуғон. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 12.10 — Ишчинома. 12.40 — «Садо» ансамблининг концерти. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — П. Борисов куйлайди. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — Болалик мамлакатининг сеҳргари. 16.00 — Совет тупроғидаги учрашувлар. 18.15 — Иқтисодий билимлар радиоуниверситети. 18.30 — К. Исмоилова куйлайди. 19.20 — 1987 йил музикали ёзувлари. 20.15 Радиотингловчиларнинг талабларига биноан концерт. 21.00 Адабий ўқиш. 21.20 — Қишлоқ оқшомлари.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Издается на узбекском языке

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.